ROOSEVELT REIKALAUS PAKEIST BEPUSIŠKUMO ĮSTATYMĄ

KRISLAI

Penki Jūrų Keliai Sovietams Pagalbai Pristatyti. Naujasis Kelias, Sakoma, Geriausias. Ką Veikia Mūsų Laivynas? Kur Dingo Socijalistai?
Rašo R. MIZARA

Šiuo metu Jungtinės Valstijos, kurios pasižadėjo teikti didžiulės karinės pagalbos Sovietams, turi penkis jūrų kelius, kuriais galima toji pagalba pristatyti. Štai jie:

1. Iš Niūjorko į Šapurą (Irane) aplink Afriką — 14,500 mylių; paskui Irano geležinkeliu iki Kaspijos jūros — 1,000 mylių tolumo.

2. Iš San Francisco, aplink Aziją, per Singaporą — 13,000 mylių vandeniu iki Šapuro prieplaukos.

3. Iš Niūjorko iki Murmansko arba Archangelsko — 6,000 mylių.

4. Iš San Francisco iki Vladivostoko — 6,000 mylių.

5. Iš Seattlės iki Archangelsko — 6,000 mylių.

Kurį kelią neimsi, kiekvienas tolimas ir painus.

Bet yra Sovietuose žmonių, kurie mano, kad pastarasis kelias šiuo metu yra praktiškiausias. Tai naujas kelias, — iš Seattlės aplink Alaską, per Beringo siaurumą, — paskui Sovietų Šiauriniu Jūros Keliu. Šičia mažiausiai pavojaus iš vokiečių submarinų. Šičia pavojus tegręsia tik iš **icebergų**—milžiniškų ledų kalnų, plaukiojančių po jūras, tačiau orlaivių ir ledlaužių pagalba tie pavojai, galima nugalėti; Sovietai iki šiol juos nugalėjo.

Nėra abejojimo, kad visi keliai bus išbandyti, nes reikalas — išradimo tėvas. O Sovietams pagalba šiuo metu labai reikalinga — skubi, didelė pagalba.

Šitie krislai yra rašomi antradienį. Ir štai stovi prieš mane rytinis laikraštis su dideliais antgalviais:

"Jungtinių Valstijų laivas nuskandintas Islandijos apsigynimo zonoje."

"Naciai bombardavo Sovietų laivyną Baltijos ir Juodojoj jūrose."

"Italų 'uodiški' laiveliai užpuolė Gibraltaro uostą."

Ką gi šitie antgalviai pasako? Jie būtent pasako, kad naciai ir italų fašistai veikia kaip padūkę—skandina Amerikos ir Anglijos laivus,—o Amerika ir Anglija nieko nedaro!

Amerika ir Anglija valdo jūras. Amerika ir Anglija turi didžiausius pasaulyje laivynus. Amerika ir Anglija yra pasimojusios sunaikinti Hitlerį ir jo niekšas jėgas.

Bet štai, Hitleris su mussolininkų pagalba ima iniciatyvą; jis puola mūsų krašto laivus, — jau šeštą iš eilės! O Amerika vis tik kalba, vis tik grąsina, vis tik grūmoja, bet nieko, o nieko iki šiol dramatiško ir konkretaus nepadarė!

Kas dėl to kaltas?!

Naciams parsidavusi Bulgarijos valdžia, sakoma, sušaudė visus to krašto seimo atstovus komunistus!

Toji pati Bulgarijos valdžia sukišo į koncentracijos stovyklas arba kalėjimus tūkstančius komunistų.

Francijoje komunistai kalinami, kankinami ir šaudomi.

Jugoslavijoje — komunistai vadovauja liaudies kovoms prieš fašistus, — jie yra persekiojami, jie šaudomi.

Norvegijoje, Lenkijoje, Hollandijoje, Belgijoje — visur komunistai veda kovas prieš hitlerizmą; jie yra statomi prie sienų ir brutališkai žudomi.

Rytų Fronte komunistai didvyriškai žūsta kovodami prieš pasaulio neprietelių — Hitlerį, prieš jo govėdas, siekiančias pasaulį pavergti.

"Komunistai," "komunistai," "komunistai!"

O kur dingo socijalistai?!

Amerikoje socijalistai yra didžiausi komunistų plūdikai ir hitlerizmo garbintojai. Nejaugi ir pavergtuose Hitlerio kraštuose jie eina tais pačiais keliais?!

Darbo Žmonių Dienraštis
Kaina $6.00 Metams
Užsieniuose $8.00
Brooklyne $6.50
Metams

LAISVĖ

THE LITHUANIAN DAILY

No. 226 LAISVĖS ANTRASAS: 427 LORIMER STREET Telefonas: Stagg 2-3878 Brooklyn, N. Y., Ketvirtadienis, Rugsėjo (Sept.) 25, 1941 Pavienio Numerio Kaina 3c. Metai XXXI. Dienraščio XXIII.

Naciai Prarado 3 Milionus Armijos, Sako Maiskis

London. — Sovietų ambasadorius Anglijai, Ivan M. Maiskis, kalbėdamas bankiete suruoštame Amerikonų Prekybos Rūmo, pareiškė, jog naciai kare prieš Sovietus prarado mažiu-mažiausia bent tris milionus kareisužeistų bei dingusių, ir vių ir oficierių, užmuštų, vokiečių armijos nuostoliai didesni negu Sovietų. Ambasadorius pajuokė nacių skelbimą, būk jie netekę tik truputį daugiau kaip 400,000 karių, 725 orlaivių ir 900 lakūnų.

Bet vis tiek ir Sovietų nuostoliai dideli, o naciam užėmus kai kurias pramoniškas sritis, pasidarė sunkiau Sovietam aprūpint savo armijas karo reikmenimi. Maiskis, todėl, atsišaukė į Jungtines Valstijas ir Angliją labiau remt Sovietus tankais, orlaiviais ir kitais pabūklais. O kas liečia kovą, tai Sovietų žmonės kariaus iki paskutinio kraujo lašo prieš nacius ir jų filosofiją, — užtikrino ambasadorius Maiskis. Jis, tarp kitko, persergėjo nepasitikėt, kad žiema rimtai sustabdytų nacių karo veiksmus.

Maiskio kalbos klausėsi Amerikos ambasadorius John G. Winant, Anglijos ministeris Cl. R. Attlee ir kt. Pastarasis pareiškė, jog Anglija daro viską, kad tik galima, kad suteikus Sovietams kuo daugiausia pagalbos.

Anglijos darbininkai šią savaitę pastato daugiau tankų negu bet kada. Tai valdžios paskirta savaitė "tankams Sovietų Sąjngai," ir visi jie bus nusiųsti Sovietams.

Sunaikinta 50,000 Nacių Kariuomenės

MASKVA. — Per kelias savaites kovos į pietus nuo Ilmen ežero Sovietai sunaikino 50,000 nacių kariuomenės, o savo prarado 30,000. Likusioji dalis tos vokiečių armijos tapo atmesta atgal tolyn į pietus.

O naciai per keletą paskutinių savaičių sakė, būk jie apsupę ir sunaikinę sovietinę armiją Ilmen ežero srityje.

Smolensko Frontas -- Vienas Ištisinis Vokiečių Kapas

Cyrus L. Sulzberger, New Yorko Times'o korespondentas Smolensko fronte, sekamai aprašė tą frontą bevielinėje telegramoje savo laikraščiui. Skaitydami, vaizdžiai matysite nacių tragediją tenai.

Su Raudonąja Armija Centraliniame Fronte, rugs. 20. —Maršalo Simo Timošenko kariuomenė, sulaužius nugarkaulį galingo pradinio vokiečių grūdimosi linkui Maskvos, dabar pati mažu-pamažu kalasi pirmyn per suplėšytus miškus, tankais išdraskytus laukus ir išdegintus kaimus aukštutinio Dniepro klonio, kurio kalvos primena jūrų bangas.

Šešiasdešimties mylių ilgio linijoje tarp Elnios ir Duchovšinos rusai prasigrūmė iki 30 mylių pirmyn per tris paskutines savaites, sunkiais smūgiais mušdami nacius atgal per jų pačių iš anksto priruoštas pozicijas ir skaudžiai išdaužydami dešimt geriausių divizijų generolo feldmaršalo Fedoro von Bock'o.

Ketvirtadienį Raudonosios Armijos vienetai, kietai iš peties kirsdami, prasimušė dar šešias ar septynias mylias į pietų vakarus nuo Elnios, daužydami nacių kanuolių baterijas, oran išnešdami nacių pylimus-apsitvirtinimus ir vydami juos per dumblinus laukus. Vokiečiai visu greitumu atsiuntė pastiprinimų saviškiams, bet jų linijos vis dar linksta atgal. Pirmosios rusų eilės yra mažiau kaip už septynių mylių nuo Smolensko griuvėsių; ir nacių lankas, kuriuom įsiveržėliai buvo prasistūmę pirmyn nuo to miesto, besirengdami galutinam maršavimui ant Maskvos, jau tapo šalin nušluotas.

Prasidedant rudeniui, šis frontas, palyginti, yra aptilęs; tai reiškia, čia neįvyksta didžiųjų mūšių. Bet dieną ir naktį kanuolių šoviniai spiegdami švilpia oru ir apkasų patrankos svaido granatas į sujauktus tankius krūmynus. Toli atstui kartais galima išgirsti kulkasvaidžių sutratėjimus ir rečiau—šautuvų papliaupų aidus miškuose. Kada tik oras gana prasiblaivo, bombiniai orlaiviai ir greitieji, lengvieji kovos lėktuvai pradeda veikti, ir visada galima matyt rusų lėktuvus išlėto skriejant po debesiais, kuomet jie neša patvarkymus komandieriams fronte, arba skubiai lekiant, kuomet jie gabena sužeistuosius iš fronto į užnugarę.

Didžios eilės auto-sunkvežimių dunda didžiaisiais vieškeliais arba šliaužia per tirštą juodą purvyną šalutinių kelių, veždami amuniciją, maistą arba pamuštas uniformas kariuomenei. Kelių sargai meta velėnas į dumblą, kad galima būtų juom pravažiuoti, arba nutiesia iš medžių šalikeles. Lauko kanuolės darda tai vienon, tai antron pusėn, traukiamos arklių, traktorių arba tam tikrų motorinių vežimų, einančių tokiais plieno diržais kaip tankų. Plotas darosi beveik nepereinamas paprastajai greitai važiuotei.

Tai čia, tai ten kanuolių baterijos, apkaišytos beržų šakomis, kaip girlandomis, tupi prisiglaudusios vietelėse, kur yra miško. Sargai su pritaisytais prie šautuvų durtuvais arba su Tommy šautuvais saugo pavienes prieštankines ir priešlėktuvines kanuoles, stovinčias tarp medžių grupių. Jie turi granatas su rankenomis įkištomis į diržus po apsiaustais su kapišonais (gaubtuvais) nuo lietaus.

Užnugarėje fronto linijų lengvieji tankai sergsti vieškelius ir svarbiąsias pozicijas. Retkarčiais vidutinis tankas taškydamasis prabėga 25-kių mylių greičiu į valandą per ištižusį, dumblinį lauką—tanko bokštelis atdaras ir pro jį kareivis su plienine kepure žiūri, ar nepasirodys kur priešo orlaiviai.

MIRTIES DVOKAS

Didžiuma šios srities tapo atkariauta, ir rūgštokas mirties dvokas kabo virš jos. Milžiniškos bombų išriaustos duobės, kai kurios 18-kos pėdų gilumo ir daugiau kaip 30 pėdų skersai-išilgai, sužalojo šalikeles. Laukai sukramtyti, sučiaumoti traktorių ir tankų plieniniais rata-diržiais ir duobėti nuo šovinių sprogimų. Kada-nekada nacių 75-milimetrinė kanuolė persiunčia staugiantį šovinį, bet bendrai ši sritis iki pat fronto linijos liekasi rami.

Akras po akro linų sustatytų į gubeles laukia suvalymo. Žiemkenčiai kviečiai pradeda diegus leisti. Sunaikintas rugių derlius ruduoja kirmydamas. Kareiviai varo galvijų bandas pripildyt mėsos ir sriubos puodus virtuvėse. Kai kur laukuose dirba kareiviai. Valstiečiai su ryšuliais ant kuprų pėsti ir vežimuose traukia linkui pastovių savo namų, kurie dabar dažnai tėra tik išgriautos žmonių skerdyklos. Raitarijos ir artilerijos arkliai ganosi, ramiai sau ėsdami žolę. Juodvarniai ir šarkos kapnoja į kraujais permirkusią žemę. Didžiuliai būriai laukinių ančių knibždynais lekia linkon pietų.

ŠIURPUS VAIZDAS

Tai yra pilkas, liūdnas, nuteriotas plotas. Kaimai išdaužyti, su žeme sulyginti ir medžiai per pusę suplėšyti. Žemės veidas išmargintas tokiais šiurpiais priminimais, kaip sukriušinti tankai ir kulkomis išvarstytos plieninės kareivių kepurės. Beveik visada lyja, o net kada ir nelyja, tai didžiuliai debesys užgriozdina padangę, kaip kokios švininės bangžuvys.

Nors ruduo dar vos tik prasideda, bet jau pasirodė šalnos ir keleto medžių parudę lapai jau krinta. Aštrūs vėjai švilpia per aukštesnes vietas, ir kareiviai užsisegioja pamuštus švarkus. Stambūs kriušos gumulėliai susimaišę su lietum. Apleistoje vokiečių po-

(Tąsa ant 5-to puslapio)

Sovietų Oficialiai Pranešimai

SOVIETAI SUMUŠĖ IR ATGAL PER DAUGUVĄ PERMETĖ VOKIEČIŲ PULKUS

MASKVA, rugs. 24.—Sovietų Žinių Biuras anksti šiandien išleido tokį pranešimą:

Rugs. 23 d. mūšiai tęsėsi visu frontu.

53 priešo orlaiviai buvo sunaikinti rugs. 21 d. Mes praradome 16 orlaivių.

Per atkaklius keturių dienų mūšius, mūsų kariuomenės dalys komandoje Masleninkovo, veikdamos vakarinėje fronto kryptyje, sumušė 233-čią ir 235-tą pulkus vokiečių pėstininkų 102-ros divizijos ir permetė jų likučius anaupus Vakarinės Dauguvos (Dvinos) upės. Priešas paliko kovos lauke daugiau kaip 2,500 lavonų užmuštų savo kareivių ir oficierių.

Mūsų artilerijos ugnis sunaikino dvi priešo kanuolių baterijas ir 10 minų mėtytojų baterijų. Mes pagrobėme karo pabūklų.

Vienoje fronto dalyje šiaurvakarinėje kryptyje mūsų atakų lėktuvai sunaikino 43 vokiečių tankus. Kitoje fronto dalyje jie sunaikino 8 priešo tankus, 7 priešlėktuvines kanuoles, 35 auto-sunkvežimius ir trokus su bakais gazolino ir žibalo.

Kautynėse prieš vieną suomių baltagvard. kariuomenės dalį, mūsų būrys užmušė 150 jų kareivių ir oficierių ir pagrobė 7 kulkasvaidžius, 1,000 rankinių granatų, 12,000 kulkų ir svarbius suomių štabo dokumentus.

PREKINIAI AMERIKOS LAIVAI BUS APGINKLUOTI PRIEŠ NACIUS

Washington. — Prezidentas Rooseveltas rugs. 23 d. sakė, jog neužilgo turės būt apginkluoti prekiniai laivai Jungtinių Valstijų ir kitų amerikinių respublikų. Tai bus šios šalies atsakymas nacių submarinam, kurie praeitą penktadienį nuskandino Amerikos prekinį laivą "Pink Star", beplaukiant jam po Panamos respublikos vėliava į Islandiją. Pirmiau jie toj srityj nuskandino du prekinius Jungtinių Valstijų laivus.

Dėlei prekinių laivų ginklavimo prezidentas kreipsis į kongresą, kad bent tam reikalui pakeistų Amerikos bepusiškumo įstatymą.

Laikraštininkai užklausė prez. Rooseveltą, ar jis turi tikslą pakeist tik kai kuriuos punktus bepusiškumo įstatymo, ar atšaukt visą įstatymą ištisai. Prezidentas atsakė, jog sekamą savaitę jis nusitars, ko reikalauti iš kongreso—ar dalinai pakeist šį įstatymą, ar visiškai atšaukt jį.

Perorganizuota Sovietų Armija Smarkiai Atakuoja Vokiečius

London, rugs. 24. — Anglų karininkai tvirtina, jog Sovietų maršalo Budionnio armija Ukrainoj tapo perorganizuota ir su tankais, kanuolėmis ir šarvuotais traukiniais smarkiai atakuoja vokiečius į pietus nuo Poltavos. Raudonoji Armija taipgi atrėmė nacių grūmimąsi linkui Charkovo ir kontr-atakuoja juos pačioje Kijevo srityje.

Londonas užginčijo nacių paskalus, kad maršalas Budionnyj atstatytas nuo komandos.

Naciai Dar Didina Sovietų Nuostolius

Berlin, rugs. 24. — Naciai skelbia, kad jie nelaisvėn paėmę "pusę miliono" Sovietų kariuomenės į rytus nuo Kijevo. Sako, kad Sovietai labai smarkiai kontr-atakuoja vokiečius, bet vokiečiai, girdi, atmušą kontr-atakas ir nuolat naikiną apsuptas Ukrainoje sovietines armijas.

Sovietai Remia Roosevelto - Churchillo Punktus prieš Nacius

LONDON, rugs. 24. — Sovietai per savo ambasadorių Iv. Maiskį užgyrė ir pasižadėjo stipriai remt aštuonis punktus, kuriuos prez. Rooseevltas ir Anglijos ministeris pirmininkas W. Churchill paskelbė dėlei nacių sumušimo, dėlei pastovesnės taikos įvykdymo ir dėlei laisvės įvairioms tautoms.

Tame pačiame suėjime tuos punktus užgyrė atstovai Anglijos, Laisvųjų Francūzų, Lenkijos ir šešių kitų šalių, kurias naciai pavergė.

Šiaf valstybių atstovų sueigai pirmininkavo Anglijos užsienių reikalų ministeris Anthony Eden.

Siųst Armiją, Kur Tik Reikia! Šaukia Amerikos Ministeris

QUINCY, Mass. — Amerikos karo laivyno ministeris Knox reikalavo tuojaus atšaukt bepusiškumo įstatymą ir pareiškė:

"Mūsų armija turi būt vartojama, kur tik reikia ir kada tik reikia," ir įspėjo, jog galėtų ateit diena, kada mums tektų kariaut su Hitleriu šioje mūsų žemėje. "Mes turime pašalint tuos apribojimus, kuriais bepusiškumo įstatymas suvaržo mūsų prezidentą," sakė Knox:

"Mes turime taip apsisaugoti, kad galėtume atmušti pavojus gręsiančius mūsų laisvei.

SOVIETŲ KOVA SULAIKO HITLERĮ NUO AMERIKOS

"Pranešimai apie mūšius Rusijoj šį rytą turėtų įtikint amerikiečius, jog padėtis yra tikrai pavojinga. Jau laikas, kad amerikiečiai geriau suprastų, jog mūšiai Rusijoj sulaiko tą diktatorių (Hitlerį) nuo mūsų šalies pakraščių."

Taip ministeris Knox kalbėjo rugs. 23 d., kai buvo nuleidžiamas vandenin naujas Amerikos karo didlaivis "Massachusetts", 35,000 tonų, vienas iš pačių galingiausių pasaulyje.

Smūgis Naciams Pietinėje Ukrainoje

MASKVA, rugs. 24. — Tik viename mūšyje Odesos fronte, ties Chersonu, pietinėje Ukrainoj, raudonarmiečiai užmušė 1,500 nacių kareivių ir oficierių.

Paryžius. — Naciai grumoja sušaudyt ne mažiau kaip po penkis politinius imtinius už kiekvieną užpuolimą ant vokiečio.

ORAS. — Giedra ir vėsu.

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY, PUBLISHED By
The Laisve, Inc.
Every day except Sunday
Established April 5, 1911
427 LORIMER STREET, BROOKLYN, NEW YORK
Tel. Stagg 2-3878

President — Jos. Weiss
Secretary Treasurer — J. Gasiunas
Editor — Roy Mizara

SUBSCRIPTION RATES:

United States, per year	$6.00
United States, six months	$3.25
Brooklyn, N. Y., per year	$6.50
Brooklyn, N. Y., six months	$3.50
Foreign countries, per year	$8.00
Foreign countries, six months	$4.00
Canada and Brazil, per year	$6.00
Canada and Brazil, six months	$3.50

Entered as second class matter March 11, 1924, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

Kitas Amerikos Laivas Jūros Dugnan!

Vokiečių karo laivai ar submarinai pasiuntė jūrų dugnan kitą Amerikos prekinį laivą,—"Pink Star". Jis tapo užpultas po to, kada prezidentas Rooseveltas pasakė savo istorinę kalbą—rugsėjo 11 d.—pareikšdamas, kad mūsų krašto laivai skandins Atlantiko barškančias gyvates—submarinus ir karo laivus, vokiečių prisiųstus puldinėti mūsų prekybos laivus. Prezidentas Rooseveltas kalbėjo rugsėjo 11 dieną, o "Pink Star" buvo nuskandintas rugsėjo 19 d. Vadinasi, vokiečiai "žinojo, ką jie darė."

Berlyno valdovai skelbia, kad šis laivas, kaip ir anie, yra nuskandintas "sulyg karo įstatymais." O tuos "įstatymus" pasidaro pats Hitleris ir įsako kitiems kraštams juos pildyti!

Ar ilgai taip bus? Ar ilgai Amerika leisis už nosies vadžiojama? Ar ilgai bus toleruojami Hitlerio paskelbti "karo įstatymai"?

Mūsų nuomone, šiandien jau pilnai pribrendo laikas veikti. Veikti reikia greit, kol dar nepervėlu. Tasai "neutralumo" įstatymas, kurį kongresas priėmė karo pradžioje, turėtų būti kuoveikiausiai panaikintas, nes jis šiandien kliudo prezidentui Rooseveltui kovoti su fašistinių kraštų "jūrų gyvatėmis." Tasai įstatymas kliudo gelbėti Anglijai ir, dalinai, Sovietų Sąjungai.

Koks čia, po plynių, gali būti neutralumo įstatymas, kuomet mūsų kraštas nėra neutralus. Jungtinės Valstijos prezidento lūpomis yra pasisakiusios nenuleisti rankų patol, pakol Hitleris ir jo naciškos jėgos nebus sunaikintos. Kitais žodžiais, mes nesame neutralūs. Mes niekad nebuvome neutralūs; mes niekad nebūsime neutralūs, kuomet fašizmas engia pasaulio tautas, neikina jų turtus; kuomet fašizmas yra pasimojęs užpulti ir sunaikinti ir mūsų brangią šalį, mūsų tėviškę, Jungtines Valstijas!

Gal būt šis naciųžygis, šis pasiuntimas jūrų dugnan "Pink Star" laivo privers kiekvieną kongresmaną, kiekvieną senatorių, kiekvieną mūsų krašto pilietį pagalvoti ir veikti—veikti greičiau, kol dar nepervėlu, kol Hitlerio sunaikinimui perspektyvos atrodo geros.

Gal Gėdinasi?

American First Committee vadai nutarė nerengti Lindberghui prakalbų Washingtone sekamą šeštadienį. Jie buvo, sakoma, viską sudarę, kad Lindberghas ten kalbėtų, bet štai ūmai viskas atkeičiama.

Kodėl jie taip padarė? Matyt, todėl, kad gėdinasi Lindberghui prakalbas rengti po to, kai jis išstojo aiškiausiai prieš žydus Des Moines, Iowa, rugsėjo 11 dieną.

Lindberghas perdaug susitepė naciška smala. Sakoma, jo viešas išstojimas už anti-semitizmą gali privesti America First Committee prie skilimo.

Amerikiniai Korespondentai Fronte

Iki šiol buvo rūgojimų, kam Sovietai neįsileidžia į mūšių frontą Jungtinių Valstijų komercinės spaudos atstovų-korespondentų. Šiomis dienomis tie korespondentai buvo įsileisti į Smolensko—centralinį frontą. Pirmuosius savo įspūdžius jie parašė. Žiūrėsime, ką jie parašys vėliau.

Įdomų pranešimą duoda United Press žinių agentūros atstovas, Mr. Carroll. Štai, jis mato milžinišką "kapą", ilgumo 40, o platumo 15 jardų. Jį painformuoja, kad šis kapas—yra fašizmo kapas! Į jį suversta šimtai negyvų vokiečių karių! Tai reikšmingas pasakymas!

Rytų frontas turi būti vienas didelis fašizmo kapas, iš kurio jis niekad negalės atsikelti!

Bet kad visą fašizmą greičiau užkasus, reikia duoti Raudonajai Armijai daugiau pagalbos. Juo bus jai teikiama daugiau ir greitesnės paramos, tuo greičiau fašizmas bus apkastas, palaidotas. Tuo greičiau mes pasijusime saugesni; praeis pavojai mūsų kraštui ir mes vėl galėsime lengviau gyventi.

Slovakijoj

1939 metais, kai Hitleris pasigrobė Čechoslovakiją, jis nuo jos atskėlė Slovakiją ir padarė "nepriklausoma valstybe." Nepriklausoma ant popieros, o tikrovėje—šimtu nuošimčių priklausoma Vokietijos naciams.

Hitleriui į talką atėjo katalikų kunigas dr. Juozas Tišo. Iš pradžių Hitleris jį padarė premjeru, o paskui—krašto prezidentu. Kunigas Tišo skelbė, kad dabar Slovakija susilauksianti laisvės—laisvės po žmonijos neprieteliaus padu!

Kas gi paskui atsitiko su Slovakija? Hitleris ją privertė apskelbti karą Sovietų Sąjungai,—tam kraštui, kuris niekad nieko blogo Slovakijos žmonėms nepadarė, kuris tik gero jiems velijo ir tebevelija. Ir slovakai buvo mobilizuojami karui ir siunčiami frontan mirti už pasaulio bestijos reikalus.

Kaipgi šiandien yra Slovakijoj? **štai pranešimai iš šveicarijos skelbia, kad hitleristai pradėjo areštuoti slovakus kunigus.** Slovakai yra katalikai.. Slovakų katalikų kunigai yra areštuojami ir kišami į koncentracijos stovyklas. Už ką? Girdi, jie per pamokslus pradėję "buntą" prieš nacius kelti. Nuo dabar kiekvienas slovakų katalikų kunigas turės iš anksto savo pamokslo vertimus priduoti naciams. Jei šiems turinys patiks, jie leis jiems sakyti pamokslus. Jei ne —ne!

Kitais žodžiais, katalikų kunigas Tišo įtraukė savo kraštą į tokius hitleriškus žabangus, iš kurių išeiti negalima. Tuose žabanguose pastatyta žmonės; tuosna žabanguosna kliūva ir patys katalikų kunigai!

Kaip tik panašiai yra ir bus Lietuvoj. Lietuvos dvasiškija, kai tik Hitlerio bestijos Lietuvon įsiveržė, paskelbė, kad dabar Lietuva būsianti laisva ir katalikai turėsią didžiausios laisvės. Neužilgo išgirsime, kad ir Lietuvoje bus tas pats, kas yra Slovakijoje, jei Lietuvos kunigai norės eiti su liaudimi, jei jie nenorės savo pro-hitleriškumu nustumti nuo bažnyčios visus tikinčiuosius.

Matyt, kun. Balkūnas jau numato tą, ką mes sakome. Jis todėl davė toną kuniginei spaudai, kad ji būtų atsargi su Hitlerio geštapininkų "žiniomis" iš Lietuvos, kurios telpa socijal-hitleristų spaudoj. Kun. Balkūnas jau pasijuto, kad lietuvių kuniginė spauda, eidama išvien su fašistine spauda ir socijal-hitlerine spauda, Lietuvai teikia meškišką pasitarnavimą.

Slovakijos katalikų padėtis turėtų atverti akis visiems padoriems lietuvių katalikų vadams Amerikoje!

Pilnas Melų!

Čikagos kunigų "Draugas" neatsilieka nuo socijal-hitlerinių socijalistų dienraščio. Pastarasis, pav., išspausdina geštapininko Ancevičiaus hitlerinę propagandą, kaipo nuo "mūsų specialio korespondento Berlyne," o "Draugas" tą viską pasikartoja.

"Draugas" dar vis pilnas "žinių" apie "raudonųjų terorą". Šiandien, mat, yra keli būdai gelbėti Hitleriui: (1) tiesioginiu hitlerinės "santvarkos gynimu"; (2) bjauriojimu Sovietų Sąjungos; (3) puolimu žydų. "Draugas" naudoja visus tris būdus.

Ar tai stebėtina?

Ne!

Turime atsiminti, kad "Draugo" redakcijoj sėdi žmogus, kuris, palyginti, dar tik vakar Berlyne buvo gražiai vaišintas, o paskui hitlerišku orlaiviu išleistas į Ameriką!

Sudaužius Fašizmą -- Kas Toliau?

J. B.

(Tąsa)

"Pirma. Juodviejų šalys nesiekia daugiau žemių ar kitų dalykų;

"Antra. Jiedu nori, kad nebūtų žemės rubežiuose permainų, kurios nesutiktų su tenai paliečiamų liaudžių (peoples) laisvai išreikštais troškimais;

"Trečia. Jiedu gerbia visų liaudžių teisę pasirinkti sau rūšį valdžios, po kuria jie norėtų gyventi; taip pat jiedu nori, kad būtų sugrąžintos vyriausios valstybinės teisės ir savivaldybės toms tautoms, iš kurių tos teisės tapo per prievartą atimtos;

"Ketvirta. Ištesėdami dabar esančias savo pareigas, jiedu stengsis darbuotis, kad visos valstybės, didžios ir mažos, pergalėjusios ir nugalėtosios, galėtų naudotis lygiomis sąlygomis, pirklyba ir žaliosiomis medžiagomis, kurios yra reikalingos ekonominei jų gerovei;

"Penkta. Jiedu geidžia įvykdyti pilniausią bendradarbiavimą tarp visų šalių ekonominėje srityje su tikslu užtikrinti visiems pagerintas darbo sąlygas, ekonominį pakilimą ir socialį saugumą;

"Šešta. Galutinai išnaikinus nacių tyronybę, jiedu turi viltį išvysti tokią įsteigtą taiką, kuri suteiks visoms šalims pragumą saugiai gyventi savo ribose ir kuri duos užtikrinimą, kad visi žmonės visose šalyse galėtų išgyventi savo amžių, būdami laisvi nuo baimės ir skurdo.

"Septinta. Tokia taika turi duot galimybę visiems žmonėms keliauti atviromis jūromis ir vandenynais be jokios kliuties.

"Aštunta. Jiedu tiki, kad visos pasaulio tautos, kaip dėl realistiškų, taip ir dėl dvasiškų dalykų, turi sutikti, kad reikia atmesti prievartos naudojimą. Kadangi jokia taika ateityje negali būt išlaikyta, jeigu tautos, kurios grasina arba gali grasinti užpuolimu savo užsienių, toliau tęs apsiginklavimą žemės, jūrų ir oro kariniais pabūklais, tai jiedu tiki, kad kolei nebus įsteigta platesnė ir pastovesnė visuotinos apsaugos sistema, nuginklavimas tokių tautų yra reikalingas. Jiedu taip pat pagelbės ir padrąsins daryti kitas galimas praktiškas priemones, kurios palengvins visoms tautoms slėgiančią apsiginklavimo naštą.

Franklin D. Roosevelt.
Winston Churchill."

-:- -:- -:-

Šitą Anglijos ir Amerikos programą vieni žurnalistai ir radijo kalbėtojai vadina "taikos tikslais," kiti — "karo tikslais." Tikrai yra abejį tikslai. Net toki dalykai, kurie čia nurodomi kaipo busią galimi tik po karui, po išnaikinimui hitlerizmo, aiškiai duoda supratimą, kad jie dabar ypatingai gali pagelbėti šitam karui. Žmonės, kurie nieko gero nemato iš hitlerizmo arba fašizmo nė dabar, nė ateityje, be abejo tikės šitiems prižadams ir uoliau darbuosis, smarkiau kovos, kad išlaimėjus šitą karą, kad išnaikinus fašizmą. Vadinas, tuos prižadus patys žmonės stengsis įvykinti. O ar tie prižadai po karui įvyks, tai klausimas, į kurį niekas negali tikrai atsakyti. Galima tik tikėti.

Demokratiški žmonės, susipratę darbininkai, komunistai pagyrė tuos Roosevelto — Churchill'io aštuonis punktus tuojaus, kaip tik jie tapo paskelbti. Pagyrė be kritikos. Tik iš Naujosios Zelandijos, — kuri yra Anglijos imperijos dalis, bet demokratiškiausia pasaulyje, — atėjo žinių, jog tuojaus tuos punktus kritikavo, jog negana aiškiai tos pokarinės laisvės ir gerovės pamatuotos, nėra praktiškų dėsnių.

Miglotas ir nieko naujo nepasakantis sakinys (paprastas Roosevelto įžodis), kad žmonės bus "laisvi nuo baimės ir skurdo" neduoda vilties mažiem biznieriams be biznio, darbininkams be darbo. Kas gauna paramą (relief), tai jaučiasi "laisvas" nuo bado mirties, bet ne laisvas nuo skurdo. Aštuoni punktai visiškai nieko nesako apie patį pamatą dabartinės santvarkos — kapitalizmo. Žinoma, mes nelaukiam, kad jie paneigtų, atmestų šią santvarką, kad įvestų "Europos liaudžių socialistinę federaciją," kaip žadėjo Londono radijo pranešėjas "P u lkininkas V. Britton" (žiūrėk 1-am skyriuje šio rašto.). Roosevelto — Churchill'io programos nežada socializmo. Tai ir gerai. Dėl to mes galim tikėti, kad ką jiedu žada, tą ir mintija. Bet bloga, kad jiedu nemano pakeisti, pagerinti kapitalizmo tą pamatą, iš kurio karai kyla. Tiesa, ketvirtam punkte jiedu žada visoms šalims progą naudotis pirkyba ir žaliaja medžiaga lygiomis sąlygomis. Tai jau lyg apribojimas kapitalizmo būdo. Ne jo pamato, o tik būdo. Tai būtų lyg tarptautinis trustas. Bet tas trustas tik pasidalinime žaliųjų medžiagų. Tas padarytų gerą tarptautišką ūpą, per kelioliką metų būtų džiuginantis tikėjimas, kad karų daugiau jau nebus. Bet kapitalizmo pamatuose bus likęs toks dalykas, kaip pramonės ir pirkybos (biznio) **konkurencija.** Vieni konkurenciją išlaimi, daugiau turtų gauna; kiti nupuola, susibankrutija. Eina turtų susibūrimas į nedaugelio rankas ("kapitalų koncentracija".)

(Tąsa bus)

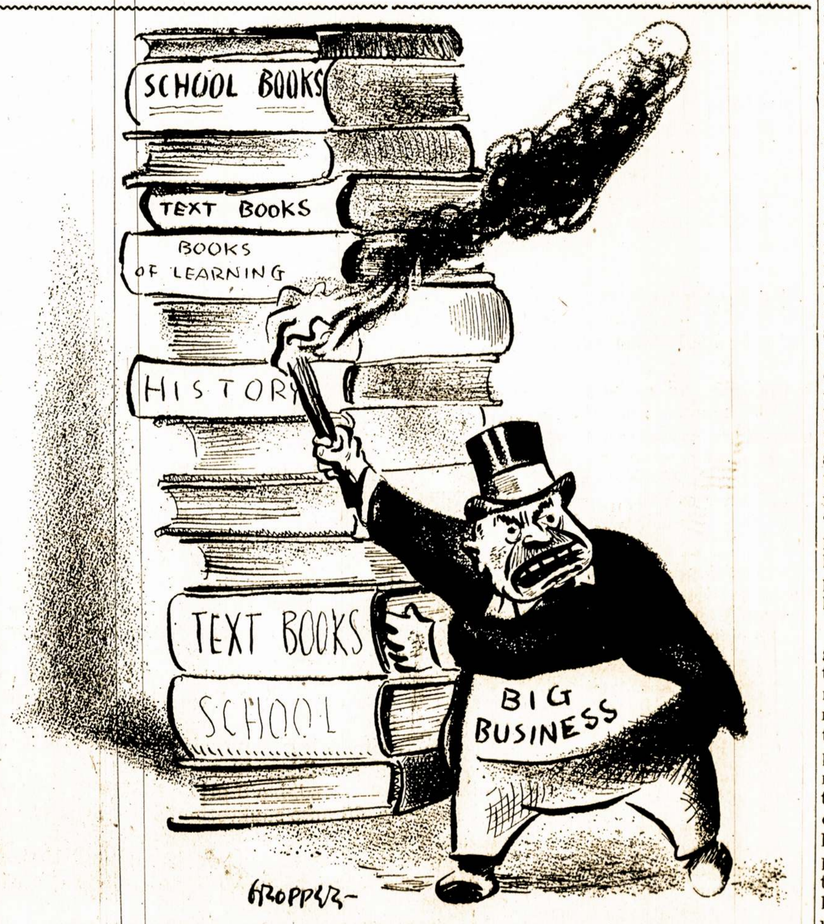

Reakcininkai ruošiasi "apvalyt" mokyklaš nuo "blogų knygų."

Seniau ir Dabar

(Feljetonas)

Prisiminus senesnius laikus (apie tris desėtkus metų atgal), ponai bendrojo fašistinio fronto generolai, tai tik pasidžiaugti galime, kad tie papročiai, tos gyvenimo taisyklės, anuomet gyvavusios, pasiliko tiktai praeities prisiminimu. Jūs nežinote, koki laikai tuomet buvo. Anuomet teisingumas, dora, gerbimas paties savęs ir kitų, buvo statoma aukščiau visko. Anuomet į visuomenės veikėjus, laikraščių redaktorius ir kalbėtojus, buvo žiūrima kaip į visuomenės švietėjus, teisybės auklėtojus ir kaipo į vadovus, rodančius kelią į geresnį ir laimingesnį gyvenimą. Anais laikais, kad ir kokį menknieką žmogus pamelavęs, užsitraukdavo visuomenės panieką.

Todėl ir ne dyvai, ponai generolai, kad tada kiekvienas saugojosi melo, kaip nenuplaujamos nuodėmės. Tokios buvo sunkios gyvenimo taisyklės, mano mieli, kad net ir kovoje su savo priešais buvo verstina laikytis žmoniškumo ribose! Pats generolas Grigaitis tada mokino savo vaiską, kad polemizuodami su priešais saugotųsi perdėjimų, arba, paprasta kalba tariant, nemeluotų, nes, pasak Grigaičio, priešas nusitvėręs už to "perdėto" suvarys jus į ožio ragą, išmaudys, kaip Tvardauskas velnią švęstame vandenyje ir pastatys visuomenės akyse melagiais. Anais laikais generolas Grigaitis melagiaus vardo nebūtų prisiėmęs už jokius pinigus.

Vieną kartą Gabrielius Kybukas kažin kaip per neatsargumą, pareiškė kiek nepatikėjimo vienam Grigaičio pasakojimui. Kad jūs žinotumėt, ponai generolai, kaip Grigaitis tuomet užsirūstino. Šoko, kaip meška ant dūmo. Esą: "Ką tamista manai, **aš melagis esu?"** Kaip tik iš kambario neišdrėbė, net mums visiems ten buvusiems nejauku pasidarė. O dabar matote, ponai generolai, Grigaitis meluoja išsijuosęs ir niekaip negali užtektinai primeluoti.

Tokia taktika, kokios mes dabar laikomės, ponai bendrafrontininkai, anais laikais visiškai nebūtų buvus galima. Tada į laikraščius žmonės žiūrėjo, kaip į apšvietos šaltinius. Anais laikais būti laikraščio redaktorium, buvo labai sunkus ir atsakomingas darbas. Reikėjo griežtai prisilaikyti laikraštinės etikos, žmoniškumo ir padorumo!

Sulyginus dabartinius laikus su praėjusiais, tai dabar tikra Dievo palaima, mieli generolai. Kas seniau buvo smerkiama, tai dabar yra vartojama kaipo mastas protinio išsilavinimo fašistinių laikraščių redaktoriams. Prisiminus kad ir generolo Michelsono špygą. Jeigu seniau koks nors viešosios užeigos švaros palaikytojas būtų pademonstravęs tokį "gabumą," kokį atliko jo malonybė generolas Michelsonas viešam susirinkime, tai būtų buvęs pripažintas ano laikotarpio pačiu aukščiausiai išsilavinusiu tamsūnų. Dabartiniu gi laiku generolas Michelsonas iškėlęs savo "talentą" viešumon, visų fašistinių laikraščių redaktorių pakėlė prestyžą. Visi jo aukštą "išsilavinimą" šimtu nuošimčių užgyrė. Michelsonas gi, kad nepasirodyt šykštuoliu, savo "išminties" skarbą (špygą) paaukojo lietuviškiem socialistam, kaipo pergalės ženklą prieš bolševizmą (žiūrėk "Keleivio" nr. 31).

Ar mes tuomi ženklu pergalėsim bolševizmą, nesiimu tvirtinti. Bet kad atsirastų nors vienas toks žioplys, kuris mums to ženklo pavydėtų, tai nekęskite jokios baimės, ponai generolai! Gerai, kad mes užtektinai gabūs pasirinkti tokį gyvenimo kelią, kuriuo eidami apsilenkiame su visokio padorumo taisyklėmis, nepriei m jokių užtvarų ir neturime mūsų siekiams jokių konkurentų, mano mieli hitlero-nacių generolai.

Paulius.

Sovietų tankai leidžiami į mūšį Odessos fronte.

Apie Asmeninius ir Visuomeninius Interesus

Daug dešimtmečių buržuaziniai rašytojai tvirtindavo, esą, socializmas slopina asmenybę, jos individualius siekimus ir reikalus. Tie tvirtinimai tapo senosios inteligentijos kartoje tikru prietaru. Net toks įžymus revoliucinis rašytojas, kaip Heinrichas Heinė, buvęs nuoširdžiai palankus komunizmui, negalėjo išvengti būkštavimo dėl asmenybės likimo būsimoje visuomenėje. Jam atrodė, kad socializmas reikš žmonių reikalų ir interesų sulyginimą, jų individualumo paneigimą.

Gyvenimas sugriovė tuos būkštavimus. Sukūrę socialistinę visuomenę TSR Sąjungoje, mes sudarėme pačias geriausias sąlygas vystytis asmenybei, visiems jos gabumams tobulėti.

Nesutaikomo prieštaravimo tarp asmenybės ir visuomenės pas mus nėra. Jo ir negalėjo būti, nes draugo Stalino žodžiais tariant, "socializmas ne neigia, bet derina individualius interesus su kolektyvo interesais. Socializmas negali nukrypti nuo individualių interesų. Pilniausiai patenkinti tuos asmeninius interesus gali tiktai socialistinė visuomenė. Dar daugiau, — socialistinė visuomenė tvirta asmenybės interesų išsaugojimo garantija" ("Leninizmo klausimai").

Teisingą asmeninių interesų suderinimą su visuomeniniais užtikrina pats pagrindinis socializmo principas: "Iš kiekvieno — pagal jo gabumus, kiekvienam — pagal jo darbą."

Atkreipkime dėmesį pirmiausia į to principo pirmąją pusę: **"Iš kiekvieno — pagal jo gabumus."** Tai reiškia, kad socialistinė visuomenė įgalina kiekvieną visuomenės narį visokeriopai pritaikyti savo gabumus. Tarybų šalyje, kur socializmas jau įgyvendintas, jau nebegali žmogus išnaudoti žmogų, nebėra daugiau klasinės priespaudos, tautinės nelygybės, moters teisių nelygybės. Tuo būdu yra pašalintos visos užtvaros, kurios seniau kliudė žmogui iš liaudies išeiti į gyvenimą, įgyti mokslo, panaudoti savo gabumus.

Mūsų visuomenė yra suinteresuota, kad kiekvienas žmogus galėtų išvystyti visus savo gabumus ir išnaudoti juos kuo tikslingiausiai. Juo pilniau išsiskleis kiekvieno atskiro žmogaus talentai ir gabumai, tuo sėkmingiau vystysis ir visa visuomenė. Kaip tik dėl to mūsų šalyje rūpestingai skatinama bet kuri naudinga iniciatyva, darbuotojų pastangos pakelti savo kvalifikacijas.

Apie nenutraukiamą ryšį tarp visuomeninių ir asmeninių interesų kalba ir antroji pagrindinio socializmo principo pusė: **"Kiekvienam — pagal jo darbą."** Tai reiškia, kad kiekvienas darbuotojas gauna užmokestį priklausomai nuo savo darbo rezultatų. Kas dirba kvalifikuotesnį darbą, gauna didesnį atlyginimą, negu tas, kuris dirba tokį darbą, kuriam nereikalinga ypatingų žinių ir sugebėjimo. Kas našiau dirba, gauna daugiau, negu tas, kuris blogai dirba. Vadinasi, kiekvieno darbuotojo darbas įvertinamas priklausomai nuo to, ką jis duoda visuomenei. Juo daugiau naudos jis atneša visuomenei, tuo daugiau ir gauna. Ir čia visuomeninis ir asmeninis interesai derinasi su kitu. Darbuotojas yra medžiagiškai suinteresuotas pakelti savo darbo našumą, o visuomenė suinteresuota, kad kiekvienas dirbtų gerai ir sąžiningai. Toks darbo užmokesčio principas taikomas pas mus ir valstybinėse įmonėse ir kolektyviniuose ūkiuose. Ir visur jis duoda savo vaisius!

Is to matyti, kad asmeniniai ir visuomeniniai interesai pas mus tikrai darniai derinasi. Tačiau iš čia neseka, kad jie visiškai susilietų, kad visuomeniniai interesai galėtų būti sutirpdyti asmeniniuose arba, atvirkščiai, asmeniniai-visuomeniniuose.

Gali pasitaikyti gyvenime ir tokie atsitikimai, kai atskiro žmogaus asmeniniai interesai ima prieštarauti visuomenės interesams. Ir tuomet kyla žmogui klausimas: kam reikia skirti pirmenybę, kaip pasielgti?

Imkime tokį atsitikimą. Studentas baigė aukštąją mokyklą. Keletą metų jis ėjo mokslus valstybės lėšomis, o dabar štai atėjo laikas atsiteisti tėvynei už jos rūpinimąsi juo. Jį siunčia dirbti pagal jo specialybę į tolimą kaimą. Tačiau jis yra įpratęs gyventi dideliame mieste, jis nenori skirtis su draugais, su įprastais patogumais ir kt. Ir asmeninis interesas pataria jam: pasistenk kaip nors "išsisukti" nevažiavęs, susirask tinkamą priežastį vietoje pasilikti. Tačiau taip pasielgti — reikštų paneigti visuomeninius interesus, reikštų tapti savanaudžiu.

Visais tokiais atvejais, kai tenka pasirinkti tarp asmeninio ir visuomeninio, komunistinė moralė moko skirti pirmenybę visuomeniniams interesams. Ir šia prasme mes tikrai statome visuomeninius interesus aukščiau už asmeninius.

Milijonai tarybinių žmonių taip ir pasielgia savo kasdieniniame darbe. Jie, nesigailėdami jėgų, kovoja dėl bendro reikalo laimėjimo, rūpinasi socialistinės nuosavybės saugumu, stengiasi padidinti savo tėvynės galią ir gerovę. Visuomeninės pareigos supratimas paskatina juos atlikti, kai to pareikalauja aplinkybės, tikrai didvyriškus žygius. Visuomenė aukštai įvertina tokius žmones, apgaubia juos pagarba, apdovanoja juos atžymėjimo ženklais. Tačiau patys jie taip elgiasi ne dėl garbės: jie žino, kad tiktai atkaklia kova dėl bendro reikalo tegalima pasiekti komunizmo pergalę, ir jie stato aukščiau už viską visuomeninę pareigą, subordinuodami jai savo asmeninius interesus...

Štai dėl ko neteisinga manyti, kad visuomeninius interesus būtų galima statyti lygiomis su asmeniniais. Neteisinga taip pat tvirtinti, kad nuo asmenybės interesų priklauso visuomenės interesai. Iš tikrųjų yra visai priešingai: asmenybės padėtį ir jos interesus visuomet nulemia visuomeninės sąlygos. Žmonės gauna galimybę vystyti savo individualumą tiktai visuomenėje. Galutinėje išvadoje atskiro žmogaus likimas, jo vystymosi galimybės priklauso nuo esamųjų visuomeninių sąlygų. Dėl to, kad galėtume pagerinti kiekvieno atskiro žmogaus gyvenimą, reikia stengtis pagerinti ar pakeisti iš pagrindų visuomenines sąlygas.

Buržuazinėje visuomenėje daugumos gyventojų pačios gyvavimo sąlygos neduoda galimybės bent kiek laisviau vystytis asmenybei. Pusiau badaudamas, sunkiai, iki jėgų išsėmimo dirbdamas išnaudotojams, būdamas nuolatinėje grėsmėje netekti darbo, darbo žmogus visa to slėgte slėgiamas, tiesiog negali dėl to pareikšti ir pritaikyti savo gabumų. Tokiose sąlygose asmenybės interesai atsiduria griežtame konflikte su viešpataujančiais visuomenėje santykiais.

Tūkstančiai žmonių, kurie kapitalistinėje santvarkoje buvo žiauriai išnaudojami, statydavo sau klausimą: kaip čia pagerinus savo gyvenimą?

Kad išsikovotume asmeninę laisvę, sakydavo marksistai, reikia sunaikinti kapitalistinę santvarką, sukurti socialistinę visuomenę. Visa ilgametė klasių kovos patirtis moko proletarus, kad įgyvendinti tą didįjį tikslą teįmanoma tiktai bendra, kolektyvine kova.

O kova dėl masių išvadavimo reikalauja iš kiekvieno jos dalyvio griežčiausios drausmės, asmeninių interesų subordinavimo visuomeninės pareigos reikalavimams. Kitaip neimanoma nugalėti stipriausio priešo, neįmanoma nuversti kapitalistų. Štai dėl ko Leninas kalbėdamas komjaunimo III suvažiavime pareiškė, kad "komunistui doringumas visas šioje glaudžioje solidarioje drausmėje ir sąmoningoje masinėje kovoje prieš išnaudotojus" (Lenino raštų XXX tomas).

Susipratusiam žmogui visuomeniniai interesai visuomet turi būti pirmoje vietoje. Mūsiškėje, socialistinėje visuomenėje viena pilietio prievolių yra sąžininga pažiūra į visuomeninę pareigą, rūpinimasis kolektyvo interesais. Juk nuo to galutinėje išvadoje priklauso ir jo paties gerovė. Visuomeninis, socialistinis ūkis yra mūsų tėvynės galios ir nepriklausomybės ekonominis pagrindas, visų darbo žmonių pasiturinčio ir kultūringo gyvenimo šaltinis. Ir jei socialistinis ūkis greičiau tarps, tai augs ir asmeninė kiekvieno darbo žmogaus gerovė.

Mes griežtai smerkiame žmones, kurie rūpinasi pirmoje eilėje savo asmeniniais interesais ir nesiskaito su visuomeniniais interesais. Gal būt, patys to nepastebėdami, tie žmonės grąžina vėl kapitalistinės visuomenės įpročius, tradicijas. Jie elgiasi pagal senąjį buržuazinės moralės principą: "Bet tiktai man būtų gerai, o ten nors ir žolė neaugtų." Tokie žmonės atlieka savo visuomenines prievoles formaliai, tiktai tol, kol tai derinasi su jų asmeniniais siekimais. Tačiau jie nieko neišsižadės dėl visuomeninio reikalo.

Komunistinė moralė reikalauja iš kiekvieno susipratusio darbo žmogaus, kad jis nestatytų pirmoje vietoje savo asmeninius interesus, kad jis sugebėtų subordinuoti juos visuomeninės pareigos reikalavimams. Mums nepakeliui su anarchistiškai nusiteikusiais, smulkiaburžuaziniais individualistais, nenorinčiais skaitytis su visuomenine drausme, iškišančiais į pirmą vietą savąjį "aš." Būdingas naujojo, socialistinio žmogaus bruožas yra kolektyvizmas, kolektyvo autoriteto gerbimas, sugebėjimas subordinuoti asmeninius siekimus kolektyvo interesams.

Kolektyve išskleidžia asmenybės gabumai ir talentai. Tiktai kūrybiniame bendravime su kovos draugais, glaudžioje draugystėje su kolektyvu ir tegali pilnai išsiskleisti atskiro žmogaus gabumai. Ir, priešingai, atitrūkimas nuo kolektyvo veda prie asmenybės vidujinio nualimo, prie jo interesų susmulkėjimo. Štai dėl ko negalima statyti asmenybės vystymosi interesų prieš kolektyvo reikalavimus, prieš visuomeninę drausmę ir panašiai. "Tiktai kolektyve gauna individas priemones, įgalinančias jį visapusiškai išvystyti savo įgimtus gabumus, tiktai kolektyve teįmanoma asmeninė laisvė," — nurodinėdavo Marksas ir Engelsas.

Štai dėl ko asmeniniai atskiro žmogaus interesai priklauso nuo visuomeninių interesų ir visuomeninės pareigos reikalavimai turi pas mus visuomet stovėti pirmoje vietoje.

E. Grigorjevas

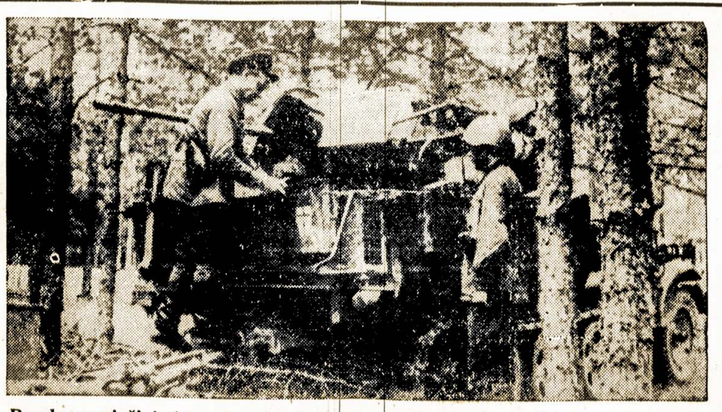

Raudonarmiečiai tiria tik ką paimtą iš vokiečių naujos rūšies karinį sunkvežimį.

Anglijos moterys, su maskomis ant veidų, teplioja balioną; maskos apsaugo jas nuo pavojingų chemikalų.

Nuo Redakcijos: Šis straipsnis tilpo dienraštyje "Tarybų Lietuva" 1941 m. gegužės 15 d. Manome, jog jis labai daug ko pamokina ir mus pažangiuosius Amerikos lietuvius.

Nashua, N. H.

Rugsėjo 14 d., 10 val. ryte Lietuvių Kooperatyvių Kapinių įvyko metinis susirinkimas. Valdyba išdavė raportą. Iš raporto pasirodė, kad kapinynas yra geroj tvarkoj, valdyba veikli, savo užduotis gerai atlieka. Kapinės jau seniai išmokėtos, gražiai aptvertos ir pinigų išde yra su viršum 500 dolerių.

Besvarstant naujus sumanymus, kad ir pavėluotai, nutarta rengti kapinių naudai pikniką, kuris įvyks šio mėnesio 28 dieną, visiems gerai žinomoj vietoj Dunk Stable Road, Sokolo ūkėj. Taigi yra kviečiami Nashua ir apylinkės lietuviai dalyvauti mūsų piknike. Pradžia 12 valandą dieną, gros gera orkestra, bus gardžių gėrimų ir skanių užkandžių.

S. A. Radzevičius.

Worcester, Mass.

Tur būt dar niekad taip nebuvo, kaip šitomis dienomis, kad net 4 lietuviai gavo užmušt automobilių nelaimėse. Žuvo šie: Jonas V. Buda, 433 Millbury St., 29 metų, ir Walter V. Wackell-Waškelevičius, 161 Vernon, 23 metų, abu tapo užmušti ant vietos. O trečias jųjų kompanas, Joseph Žiliaviče, 13 Ashmont Ave., irgi yra šlektam padėjime, nes be žado ir negalima gaut informacijų, kaip ten atsitiko. Jie visi trys važiavo į West Brookfield, per Leicester, 5 mylios nuo Worcesterio, su savo mašina smogė į stulpą, paskui į medį ir viskas ant vietos pabyrėjo.

Abu paliko tėvus ir motinas didžiame nuliūdime ir abudu tapo palaidoti Švento Jono kapinėse, su bažnytinėmis apeigomis.

Victor Kimball-Kibildis, 65 metų, gyvenęs South Quinsigamond Ave., Shrewsbury, Mass., tapo užmuštas ant So. West Cutoff. Paliko nuliūdime moterį, tris sūnus, dvi dukteris, vieną brolį Lietuvoj, o kitą Lawrence, Mass. ir keturias seseris. Viktoras Kibildis išgyvenęs daug metų Worcesteryje ir laikęs krautuvę su valgomais daiktais. Paėjo iš Jonionių kaimo, iš Suvalkų. Yra pašarvotas Carroll Funeral Home, 72 Vernon Street, ir bus palaidotas ketvirtadienį, Shrewsbury, Mass., su bažnytinėmis apeigomis.

Jurgis Žemaitaitis, 57 metų, irgi tapo užmuštas netoli nuo tos vietos, kur Kibildis gavo užmušt, tik už dviejų valandų laiko. Jurgis Žemaitaitis paliko moterį, 3 sūnus, 3 dukteris ir vieną brolį ir 3 seseris Lietuvoj. Bus palaidotas ant francūziškų kapinių, su bažnytinėmis apeigomis.

Tai jau dabar Worcesterio mieste yra 16 užmuštų šį metą.

-:- -:- -:-

Rugsėjo 21 d., LDS 57 kuopa turėjo gražų pikniką. Seniai jau tokis skaitlingas piknikas buvo. Žmonių privažiavo iš visų kampų — vieni gėrė, kiti valgė, treti prie geros muzikos šoko. Rodos, visi buvo užganėdinti. Kiek pasirodo, tai kuopai ir pelno liks. Labai ačiuojam savo draugei Jievai Anelauckiūtei, kuri paaukavo didelį gaidį. Draugė D. Plokštienė iškepė, o draugas Bakšys išleido ant laimėjimo, kurs atnešė $6. Ačiuojam d-gei Žukienei, kuri gavo nuo savo brolienės Raulinaitienės kopūstų; taipgi ir kitiems darbininkams, kaip gaspadinėms: D. Plokštienei, M. Žukienei, Novikienei, Valančauskienei ir kitiems darbininkams, kurie patarnavo. Sodeikienei, Statkui, Banioniui, Pietkunui, Martušienei, Čeponiui ir Čeponienei. O daugiausia dėkui Bakšiui, kad gerą tvarką vedė.

Kitas mūsų susirinkimas atsibus 9 d. spalio. Nepamirškit atsivest naujų narių.

P. Plakštis, sekretorius.

Oakland, Calif.

ADF Unijose Siaučia Reakcija

Per paskutinį mėnesį ADF unijose fašizmas kelia galvą. Čia tik keli įvykiai:

Culinary Workers Local 31 (valgyklų darbininkų unijoj) atsilankė International atstovas į susirinkimą ir prieš pat uždarymą pareiškė, kad jis čia atsiųstas per Int. prezidentą, kad perėmus šią uniją, kitaip sakant, atėmus unijos teises, suspenduota susirinkimai ir atstatyta valdyba nuo visų pareigų. Taipgi perimtas visas turtas. Valdyti uniją pradėjo žiaurus reakcionierius. Nariai reikalavo pasakyti, už ką turi teisę Int. atimti unijos teises. Atsakymas buvo, kad komunistai kontroliuoją, ir daugiau neleido kalbėti, uždarė susirinkimą.

Carmens Union Division 192 išrinkta nauja valdyba progresyvė. Čia reakcionieriai, buvusioji valdyba, susitarė su Int. viršunėm, atsiuntė atstovą ir tą patį padarė, atėmė unijai teisę laikyti susirinkimus, atstatė išrinktą valdybą ir perspėjo narius, kuris drįs priešintis šiam žygiui, bus išmestas iš unijos ir, žinoma, neteks darbo.

Building Service Employees Local 18, tas pats įvyko. Išrinkta nauja taryba progresyvė. Čia taip pat Int. atstovas suspendavo susirinkimus ir atstatė išrinktą valdybą.

Pittsburgh Calif. Culinary Workers Local toks pat likimas, atimtos teisės unijai valdytis.

Virš minėtos unijose per daug metų progresyviai buvo valdyboj ir daug pažengė gavime darbininkam geresnių sąlygų ir algų pakėlime. Mat, unijos Int. viršunės turi susisiekimus su Central Labor Council, kuris kontroliuojamas reakcionierių. Jie yra susirišę su darbdaviais ir seniai rengėsi sutriuškinti šias unijas. Vienas jiems geriausias būdas, tai tuoj suspenduoti susirinkimus, tokiu būdu neduoda nariams išsireikšti prieš fašizmo pasimojimą.

Tarp narių eina didelis neramumas, grąsina eiti į CIO, renka parašus prieš šį žygį, rengiasi eiti į teismą. Žinoma, su teismais nėra taip lengva, nes daug laiko ima ir didelės išlaidos pasidaro. Bet nariai yra pasiryžę nepasiduoti tiem provokatoriam, pasiryžę atsiimti atgal nuo jų savo unijas.

Šią korespondenciją rašydama turiu mintyj, kad panašūs žygiai gali ir jūsų miestuose įvykti. Jeigu šios unijos būtų buvę prisirengusios, būtų galėjusios neįsileisti tų atstovų, galėjo jiems parodyti duris. Bet čion užklupo iš pasalų. Šis įvykis davė pasargą šiam mieste kitom unijom, ir jos yra prisirengusios. Tegul reakcionieriai nedrįsta ateiti.

K. M.

London, rugs. 22. — Praeitą naktį anglų orlaiviai, bombarduodami nacių centrus, sunaikino ir 24 jų orlaivius, o savo prarado 13.

Vienaaukštė Amerika

Rašo **I. Ilfas ir E. Petrovas**

9 — 16 — 41 — — 9

(Tąsa)

Balti virėjai su kepuraitėmis ir storai nusidažiusios ir susigarbiniavusios labai švarios su rausvais nuometais merginos dėstė ant stiklinio pardavimo stalo lėkštes su valgiu ir konpasteriu išspaudinėjo bilietėlyje skaitlinę, reiškiančią patiekalo vertę. Toliau ėjo saločiai ir vinigretai, įvairūs užkandžiai, žuvų patiekalai, žuvys sose. Paskiau duona, pagerinti pyragai ir tradiciniai apvalūs prikimšti obuolių, žemuogių ir ananasų pyragaičiai. Čia patiekdavo kavą ir pieną. Mes slinkome pagal stalą, stumdami padėklą. Ant storo pridrožto ledo sluoksnio stovėjo lėkštelės su kampotais ir ledais, apelsinai ir pusiau perpjauti greipfrutai, stovėjo didelės ir mažos sunkų stiklinės. Užsispyrusi reklama išmokė amerikiečius prieš pirmus ir antrus pusryčius gerti sunką. Sunkose yra vitaminų, kas gana naudinga vartotojams, o sunkų pardavimas naudingas vaisių augintojams. Mes greitai pripratome prie šio Amer. papročio. Iš pradžių gėrėme tirštą geltoną apelsinų sunką. Paskiau priėjome prie permatomos greipfruto sunkos. Vėliau prieš valgį ėmėme valgyti patį greipfrutą (jį pabarsto cukrumi ir šaukšteliu valgo; savo skoniu jis truputį panašus į apelsiną, truputį į citriną, bet dar sultingesnis, už šiuos vaisius). Ir pagaliau baikščiai ir ne iš karto pradėjome gerti paprastą pamidorų sunką, prieš tai pabarstę ją pipirais. Ji pasirodė esanti gardžiausia ir labiausiai gaivinanti ir geriausiai tiko mūsų pietų rusiškiems skilviams. Vienintelis, prie ko mes Amerikoje taip ir neįpratome, — tai prieš pietus valgyti dyną, kuris Amerikos užkandžių skaičiuje užima garbingą vietą.

Kafeterijos viduryje stovėjo poliruoti be staltiesių mediniai staliukai ir kabyklos drabužiams. Norintieji galėjo skrybėles pasidėti taip pat po kėde, ant specialios kartelės. Ant stalų buvo sustatyti buteliukai su alyva, actu, pamidorų padažu ir įvairiais aštriais prieskoniais. Buvo ir smulkaus cukraus stiklinėje bonkutėje padarytoje panašiai į pipirnę, su skylutėmis metaliniame kamštyje.

Atsiskaitymas su lankytojais paprastas. Kiekvienas apleisdamas kafeteriją, anksčiau ar vėliau turi praeiti pro kasą ir parodyti bilietėlį su jame išmušta sumą. Čia pat kasoje parduodama papirosai ir galima pasiimti dantų krapštuką.

Valgymo procesas buvo taip pat puikiai racionalizuotas, kaip automobilių ir rašomųjų mašinėlių gamyba.

Šiuo keliu dar toliau už kafeterijas nuėjo automatai. Atrodydami maždaug kaip ir kafeterijos, jie maisto kimšimą į amerikiečių skilvius išvystė ligi virtuoziškumo. Automato sienos ištisai užimtos stiklinėmis spintelėmis. Šalia kiekvienos plyšys "nikeliui" (penkių centų pinigui) įmesti. Už stiklo liūdnai stovi lėkštės su sriuba ir mėsa, arba sunkos stiklinė, arba pyragas. Nežiūrint stiklo ir metalo blizgėjimo, netekusios laisvės dešrelės ir kotlietai daro kažkokį keistą įspūdį. Jų gaila, kaip parodoje kačių. Žmogus įmeta nikelį ir gali atidaryti dureles, išima sriubą, neša ją ant savo staliuko ir ten suvalgo pasidėjęs skrybėlę po kėde ant specialios kartelės. Paskiau žmogus prieina prie krano, įmeta nikelį, ir iš krano teka kavos su pienu lygiai tiek, kiek reikia. Čia jaučiama kažkoks žmogaus įžeidimas, nuoskauda. Imi įtarinėti, kad automato šeimininkas savo įstaigą įrengė ne todėl, kad visuomenei padarytų malonų siurpryzą, bet kad atleistų iš darbo vargšes garbiniuotas su rausvais nuometais mergaites ir uždirbtų dar daugiau dolerių.

Bet automatai Amerikoj ne taip jau populiarūs. Matyt, ir patys šeimininkai jaučia, kad kažkur turi būti riba visokiai racionalizacijai. Todėl visuomet perpildyti normalūs restoranėliai neturtingiems, priklausą galingiems trestams. Pats populiariusis — "Čailjdz" — pasidarė Amerikoje nebrangaus ir gero valgio simboliu. "Jis pietauja pas Čailjdzą." Šitai reiškia — jis per savaitę uždirba trisdešimt dolerių. Kiekvienoje New-Yorko dalyje galima pasakyti: "einam pietauti pas Čailjdzą," — iki Čailjdzo nereikės eiti daugiau kaip dešimt minučių. Pas Čailjdzą duoda tokį pat švarų, gražų valgį, kaip ir kafeterijoje arba automate. Tik ten žmogui neatima mažo malonumo pažiūrėti meniu, pasakyti "hm", paklausti padavėją, ar gera veršiena, ir gaut atsakymą: "Yes, Sir!"

Apskritai, New-Yorkas įžymus tuo, kad ten yra visko. Ten galima rasti kiekvienos tautos atstovą, galima gauti visokį patiekalą, kiekvieną daiktą — nuo išsiuvinėtų ukrainiškų marškinių ligi kinų lazdelės su kauliniu galeliu rankos pavidalo, kuria kaso nugarą, nuo rusiškų ikrų ir degtinės — ligi Čili sriubos arba itališkų makaronų. Nėra tokių pasaulio skanėstų, kurių negalėtų pasiūlyti New-Yorkas. Bet už visa tai reikia mokėti dolerius. O mes norime kalbėti apie didelę amerikiečių daugumą, kuri gali mokėt tiktai centus ir kuriems egzistuoja Čailjdzas, kafeterija ir automatas. Aprašinėdami šias įstaigas, mes galime drąsiai pasakyti — taip maitinasi vidutinis amerikietis. Šia vidutinio amerikiečio sąvoka suprantama žmogus, turįs neblogą darbą ir neblogą algą ir kuris kapitalizmo požiūriu yra pavyzdys sveiko, žydinčio amerikiečio, laimingo ir optimisto, gaunančio už palyginti nebrangią kainą visas gyvenimo gėrybes.

(Bus daugiau)

Pasikalbėjimas Dviejų Parapijonų Apie Kunigą Šalies Išdaviko Rolėj

Rochester, N. Y. Pirmadienio rytą kaž kaip netikėtai atsidūriau pas dirbtuvės vartus, keliolika minučių anksčiau, negu pradedame dirbti. Rytas buvo gana jaukus, todėl tuojaus lysti į dirbtuvę nebuvo patraukimo. Pas vartus jau stovėjo būrelis vyrų, staptelėjau ir aš. Trys italai nežinau ką kalbėjosi, labai skubindami ir rankomis mosikuodami; vienas lenkas stovėjo atsirėmęs į geležinę tvorą labai užsimąstęs; taipgi stovėjo čiulpdamas pypkę lietuvis, Hitlerio berno kunigo Kvakšio parapijonas. Kiti žmonės, vyrai ir moterys, nesustodami ėjo tiesiai į dirbtuvę. Atėjo dar vienas Kvakšio parapijonas, burbtelėjo "alio," sustojo, nusispjovė ir pradėjo skųstis, kad šiandien būsianti sunki, ilga diena.

—Tai turbūt vakar buvai ant gediminiečių pikniko? — paklausė pirmasis.

—Nebuvau. Buvome ant farmos, turėjome bačkutę ir dar primaišiau saiderio, tai šį ryt galva kaip puodas. Sakai, ant pikniko, gi tu pats girdėjai, kaip vakar klebonas prisakė nei kojos nekelti ant bolševikiškų parengimų ir neduoti nei sudilusio cento į jų fondus, o ypač į tą kaip jie vadina: medikalės pagalbos Sovietų Sąjungai, tai reiškia kacapų Rosijai.

—Taip, girdėjau. Bet ar tu supranti, kad tas klebono užsispyrimas atvirai Hitleriui agentauti gali privirti tiek košės, kad mes visi nepajėgsime iškabinti? Ar tu supranti, ką tas reiškia: Prez. Rooseveltas už Rusiją, o klebonas Kvakšys prieš! Tai kaip tu manai, ar Rooseveltas, ar Kvakšys didesnis diplomatas?

—To ta: aš nežinau, bet, kad Hitleris išlaisvino Lietuvą, tai kodėl negalima pasimelsti už jo sveikatą? Juk visi džiaugėmės, kad Lietuva atgavo nepriklausomybę. — Aiškino antrasis.

—Tiesa, džiaugėmės ir poterius kalbėjom, tačiau, kaip dabar pasirodo, Hitleris neišlaisvino, bet pavergė Lietuvą ir bando pavergti visą svietą, todėl prezidentas Rooseveltas duoda Stalinui visokią pagalbą už tai, kad Stalino Raudonoji Armija didvyriškai daužo Hitlerio spėkas, o klebonas prakeikė prezidentą už tai. Girdėjai, kaip sakė: "Mūsų šalies galva, prezidentas Rooseveltas, pasibučiavo ir apsivedė su kruvinąja panele Stalinu." O dabar vėl liepia boikotuoti ir kenkti teikimą pagalbos Rusijai. Ar tu supranti, ką tas reiškia?

—Na, tai kas čia blogo, juk čia laisva šalis, galima kalbėti, ką tik nori. — Teisino antrasis.

—Sakai, galima kalbėti, bet juk tu žinai, kad ši šalis pasiryžo sutrupinti Hitlerį ir visą jo šaiką, tai juk agentavimas Hitleriui yra šalies išdavystė. — Paaiškino pirmasis.

—Gerai tu sakai, o aš pirmiau to nesupratau. Kad tiktai kas nors nepraneštų valdžiai apie mūsų klebonėlio tarnavimą Hitleriui, juk tai būtų visai parapijai nesmagumas ir gėda. — Susirūpino antrasis.

Laikas eiti prie darbo nutraukė pasikalbėjimą.

Raguotis.

Berlin. — Naciai skelbia, kad pereitą sekmadienį jie nušovę 30 anglų orlaivių, o savo praradę tik vieną.

Stoughton, Mass.

Vakar dienos "Laisvėje" korespondencijoje tilpo trumpi aprašymai apie šiuos mūsų jaunuolius. Todėl čia nebekartosime, kas per vieni jie yra. Dabar įdedame tiktai atvaizdus, kurie per klaidą nebuvo įdėti vakar dienos korespondencijoje. Redakcija atsiprašo jaunuolius ir korespondentą.

Lillian Lavas

Edward V. Svedres

Alfonsas Chestnut, B.S.

Bernard B. Jatul, B.S.,M.S.

London, rugs. 23. — Teigiama, kad 40,000 lenkų kariuomenės dalyvaus gynime Ukrainos ir Doneco Baseino nuo nacių.

Maskva, rugs. 22. — Sovietų orlaiviai neatlaidžiai ir įtužusiai bombarduoja vokiečių kariuomenę Ukrainoje.

Le VANDA
FUNERAL PARLORS
Incorporated
J. LeVanda—E. LeVanda
Tėvas ir Sūnus Levandauskai
UNDERTAKER
337 Union Avenue
Brooklyn, N. Y.
Tel. Stagg 2-0783
NIGHT—HAvemeyer 8-1158

Rochester, N. Y.

Dar Daugiau Aukų Sovietų Sąj. Medikalei Pagalbai

Rugs. 14 d., Gedemino d-tės piknike buvo pakalbinti asmeniškai ir sekami simpatikai aukavo:

Petro Balzaro šeima $15; Petras ir Ona Malinauskai $10; M. Vaidila $5; J. Milleris $5.

Po $2: L. Vaišnora, Juozas Žemaitis ir G. Mockevičius.

W. Stashis aukavo $1.

Emilio Strolio moteris aukavo rankų mezginėlį, kuris davė pelno $1.80.

Viso surinkta $43.80.

Rochesterio lietuviai medikalei pagalbai jau suaukavo $286.30. Gi visame Rochesteryje suaukota $564.30. Veikiama tautiniai ir tarptautiniai.

Tautiniai jau atsibuvo lietuvių ir žydų mažesni parengimai. Rusai rengiasi rodyti filmą "Volga-Volga," rugsėjo 26-27, Embassy Theatre.

Ukrainiečiai rengiasi prie pietų 12 d. spalio, kaip 1 val. po pietų, 975 Joseph Ave.

Tarptautinis komitetas, laikinas, susitvėręs iš lietuvių, rusų, lenkų, ukrainų, žydų ir italų, rengiasi prie masinio mitingo ir koncerto.

Iš Eastmano muzikos mokyklos gautas pažadas, kad koncertinę programą išpildys veltui pasauliniai žinomi muzikai. Laikas ir vieta bus paskelbta.

Taipgi minimas komitetas nusitarė sukelti medikalei pagalbai $5000 iki naujų metų.

Geras darbas. Linkėtina gerų pasekmių.

Medikalė pagalba Sovietams yra kartu pagalba savo šaliai Amerikai nuo bestijiškų nacių užpuolimo.

Nebuvo paminėta per spaudą, kad Gedemino d-tė suteikė veltui svetainę atsibuvusiam pažmoniui, rengtam LLD 50 kp. medikalei pagalbai.

Girdžiu, parapijiečiai Gedemino d-tės piknike kalbasi, kad klebonas Bakšys užsakė iš sakyklos diktatoriškai, kad niekas neitų ant Gedemino d-tės rengiamo pikniko, rugs. 14 d. Girdi, parapijonai perdaug suejna su bolševikais.

Tai buvo labai geras pagarsinimas. Rašantis nėra matęs tiek parapijonų, kaip šiame piknike.

Lukštas.

CLEVELAND, OHIO

Aukos Bėgantiems Reikalams

Pereitame ALDLD 190 kuopos susirinkime, draugas Nemura ir draugė Martinkienė, kaipo pereito naktinio pikniko komisijos nariai, pridavė virš $30 pelno nuo to pikniko. Tada draugams prisiminė svarbiausi pasauliniai veiksmai, kurie reikalauja greitos finansinės paramos. Todėl ir nutarta paaukoti dėl Medikalės Pagalbos Sovietų Sąjungai $10, ir dar draugai pridėjo: po $1: P. Nemura ir Yuočiai, K. Lapinskas 50c ir M. Karsokienė 25c. Viso Medikalei Pagalbai $12.75. Paaukota išgelbėjimui Ispanijos kovotojų nuo fašistinio teroro $10. Prie tam, dar tapo paaukota $3 išleidimui moterų žurnalo.

Sukėlimui daugiau pinigų dėl medikalės pagalbos Sovietų Sąjungai nutarta surengti išvažiavimą į Machutos farmą, kuris įvyks spalio 5 d., tai bus sekmadienis ir įžanga bus veltui. Nes draugai Machutai už vietą kuopai nerokuoja nieko.

Susirinkimas, rimtai apdiskusavęs mūsų spaudos svarbą, nusitarė dalyvauti spaudos vajuje.

J. N. S.

CHARLES'
UP-TO-DATE
BARBER SHOP
K. Degutis, Savininkas
Prielankus Patarnavimas
306 Union Avenue
Tarp Ten Eyck ir Maujer Sts.
BROOKLYN, N. Y.
GERAI PATYRĘ BARBERIAI

A. KAČINSKAS
LIETUVIS
NOTARY PUBLIC
REAL ESTATE
IR INSURANCE
Taipgi pagelbstu prie Pilietišių Popierų išėmimo, už tai kad turiu visų laivų sąrašą ir kokioj dienoj atplaukė. Sutaisau ir įvairius legališkus dokumentus.
Meldžiu kreiptis sekamu antrašu:
302 LAFAYETTE ST.
NEWARK, N. J.

Nashua, N. H.

Išėjo į streiką Shoecutters International Shoe kompanijos darbininkai. Streikas prasidėjo rugsėjo 15 dieną. Pirmiausia sustreikavo vieno departmento 45 darbininkai, pareikalaudami 15 nuoš. algų pakėlimo.

Rugsėjo 17 dieną metė darbą ir išėjo į kovos lauką kitų departmentų darbininkai. Dabar streikas apima net šešius šimtus darbininkų.

Šitie darbininkai buvo neorganizuoti, bet nepakęsdami to baisaus išnaudojimo, turėjo išeiti į kovą. Dabar darbininkai susirašė į kovingą CIO uniją ir unija paėmė streiko reikalus vesti. Dabar tik reikia darbininkams laikytis vienybės, visiems susirašyti į uniją ir streikas bus laimėtas.

Nashua audinyčių savininkai buvo prispirti pakelti savo darbininkams algas. Nashua Mill ir Jackson Mill dirbtuvėse dirba apie 4,000 darbininkų. Jose gerai gyvuoja CIO unija, lokalas 405. Tarpe darbininkų gerai darbuojasi unijos organizatorius Gelmet.

Unijos susirinkime rugsėjo 7 d. buvo pakeltas klausimas apie reikalavimą pakelti darbininkams algas. Unija nutarė reikalauti, kad kompanijos pakeltų 10 centų ant valandos. Tada unijos valdyba tokį darbininkų reikalavimą padavė kompanijai. Derybos įvyko rugsėjo 12 d. Derybos buvo ilgos, nes kompanija nenorėjo nė girdėti apie algų pakėlimą. Bet pagaliau matydama, kad unija nekrečia juokų, sutiko algas pakelti — vietoj po 10 centų ant valandos, tai 10 centų ant dolerio.

Unija turėjo susirinkimą rugsėjo 14 dieną. Unijos atstovai išdavė raportą iš tų derybų ir pavedė tą dalyką patiems nariams išspręsti. Buvo ilgos diskusijos, buvo visokių išsireiškimų. Darbininkai pamatė, kad šitą sykį turime priimti šitą algų pakėlimą. Ir vienbalsiai nubalsavo priimti. Ir palikta komitetui nuožiūrai, kad progai pasitaikius ir vėl imtis reikalavimo pakelti algas ant valandų.

Audėjų unija rengia didelius šokius rugsėjo 27 d., tai yra, šį šeštadienį. Įžanga tiktai 65 centai. Parengimas įvyks O'Donnell Hall, ant High St. Dabar ta svetainė yra didelė, perdaryta, pataisyta.

Kviečiame visus vyrus ir moteris, jaunus ir senus, dalyvauti.

Nashua miestas šiemet išmokėjo mažiausia bedarbiams pašalpos, sulyginus su visais praeitais penkiais metais, pradedant nuo 1936 m. Pereitą mėnesį mažiausia išmokėjo. Už rugspjūčio mėnesį išmokėta tiktai $3,189.20. Tai reiškia, kad bedarbė sumažėjo.

Reikalaujama, kad taksai būtų sumažinti iki $30 ant tūkstančio dolerių. Dabar šioje valstijoje taksai labai nevienodi. Yra 33 miesteliai, kurie moka $40 ant $1,000 savasties, yra 131 miestelis, kuris moka tarp $30 ir $40, ir tik 70 miestelių, kurie temoka po $30. Norima, kad taksai būtų sulyginti.

Nashua Mfg. kompanija ir vėl gavo valdžios orderį ant 600,000 jardų audeklo, kuris kaštuoja $208,320. Tai kelintas sykis šita kompanija gauna stambius užsakymus. Pereitą savaitę gavo užsakymą vertės virš $300,000.

Unijistas.

Berlin, rugs. 22. — Naciai sako, kad jų bombininkai sunaikinę žibalinį anglų laivą "Sitala," 6,200 tonų, už 1,000 mylių į vakarus nuo Francijos.

LIETUVIŲ ŽINIAI

Šiuomi pranešu lietuviams, kad aš parduodu įvairų, nesugadintą sveikatai maistą ir Vitaminus, kurie privalu kiekvienam vartoti: jaunam, senam, sveikam ir ligoniui. Pas mane galite gauti tikrai gerų, nesulfuruotų, džiovintų vaisių: Deitų, Figų, Monuka Razinkų, Aprikotų, Slyvų, Pičių, Grūšių, Nektarynų ir Vyšnių. 100% tikro bičių Medaus, taipgi laikau floridos Tupėlo medų ir Cuban medų. Jeigu kurių viduriam kenkia sucivilizuotų pyragaičių, baltos duonos valgymas, — tai galite gauti geros Ruginės, Kvietinės ir Soya duonos. Wheat Germ, su Vitaminu B1 arba Wheat Germ; Oil Vitamin E. Vitamin B Complex sirupas ir tabletėlės. Įvairių žolelių sutaisytų arbatų ir tabletėlių vidurių liosavimui ir šiaip arbatų: Mint Tea, Kaffir Tea ir kavos be nuodo kofino. Malt gėrimų su Vitaminais ir Mineralais, kaip tai: "CHEER" ir JOYANA kurie turi net penkius vitaminus: A 3,000, B1, 125, C 200, D 300, G, B 250 JOYANA ir "CHEER" sudarytas iš to Chocolato iš, kurio yra išimtas Theobromine. Taipgi galite gauti gerų, Naturališkų Saldainių. ENRICH tonikas, BONCQUET tabletėles kaipo kraujo stiprinimui dėl mažakraujų; KAL tabletėles nervam sustiprinti; KELP, Naturališką Jūrų žolę su 10 Mineralų, ir turi Jodinos. SORBEX tabletėlės nuo gezų, Garlic tabletėles dėl palengvinimo aukšto kraujo spaudimo; SOUPLETS viena tabletėlė tiek vertės turi kaip pusė svaro gero steiko. YOGURT, Merginoms ir Moterims gero krimo dėl veido, lipstiko ir miltelių veidui be nuodo. Kam įsipyko gerti alus, ar degtinė tie galite gauti išsigerti vaisių arba Morkų sunkos. Vitaminus ir Maistą siunčiu paštu į visus kitus miestus. Rašykite ar telefonuokite arba kreipkitės asmeniškai. Krautuvė atdara kas dieną nuo 10 val. ryto iki 9 val. vakare; sekmadieniais uždaryta. Susipažinimui siunčiu veltui literatūrą.

VITAL HEALTH FOODS
465 LORIMER STREET, BROOKLYN, N. Y.
Tel.: EVergreen 8-9805

Kas atsineš į krautuvę išsikirpęs šį skelbimą arba prisiųs laišku gaus dovaną.

Smolensko Frontas --Nacių Kapas

(Tąsa nuo 1 puslapio)

zicijoje — likučiai kailinių švarkų, sutrempti į purvą ir pūvanti apkase, baloje kraujo ir vandens, parodo, jog priešas ruošiasi garsiajai Rusiškai Žiemai.

VOKIEČIŲ KAPAS

Jau eilė dienų kai rašytojai dabar apvažinėja šį pafrontės ruožtą 60 mylių ilgio. O tai yra vienas didelis vokiečių kapas, ir pirmutinė plati sritis, iš kurios jie liko išvyti po užkariavimo. To dar niekur kitur nebuvo jiem atsitikę per virš dvejus metus karo. Bevaikščiodamas, žmogus junti, kaip klimpsta kojos į žemes, kuriomis užpilta sproginio išriaustoji duobė, kurioje krūva įsiveržėlių surado sau kapą. Kartais matyt rusų kapai apkabinėti gėlėmis ir apkaišyti pušų šakelėmis, su didžia žvaigžde viršuj.

Visur matosi gabalai suardytos mašinerijos — tankų, orlaivių, kanuolių ir automobilių. Štai skeveldra vokiečių lėktuvo Messerschmitto, nutrenkta į rusvai nudažyta žemę. Antai jų Skoda žvalgybos automobilis arba beveik visai sveikas Tatra šarvuotas automobilis; didis Borgward automobilis su plieniniais rata-diržiais, kariuomenei vežti; Mercedes motorinis vežimas kanuolėms traukti; tankiai ir lauko kanuolės; dėžės trumpųjų patrankų šovinių ir tūkstančiai diržų, kuriuose buvo sukaišiota kulkasvaidžių kulkos su varinėmis nosimis. O ten voliojasi sudraskytos kareivių uniformos, šautuvų buožės, laiškai ir laikraščiai — vis tai griuvėsiai ištaškytos armijos.

Tai į šią fronto dalį buvo sutelktos Antra, Ketvirta ir Devinta armijos maršalo von Bock'o ir dalis Šešioliktos armijos—per čia vokiečiai norėjo pakartot pergalingą Napoleono maršavimą į Maskvą. Vokiečiai pramušė - prasprogdino sau kelią į Smolenską, į Elnią ir į Jarcevo. Jie sustatė kanuoles komanduojamose aukštumose, įsisteigė pryšakines orlaivių stovyklas, sugabeno milžiniškus sandėlius amunicijos, sustatė stulpus su savo iškabomis ir paskleidė propagandos lakštus ir patvarkymus, kaip valdyt pajungtus žmones.

NACIAI PRIVERSTI APSIKASTI

Apie pabaigą praeito mėnesio ir pradžioje šio mėnesio Raudonoji Armija ėmė stipriau veikti. Nacių ėjimas pirmyn buvo sulaikytas baisiais kanuolių baražais, ir vokiečiai išsikasė apkasus palei visą šią liniją ir suėjo į juos! Įkasė jie savo tankus į minkštą purvo žemę ir parodė nuo seniai žinomą jų gabumą pravest susisiekimų apkasus, sujungtus su pryšakinėmis jų pozicijomis ir su komandos stotimis.

Ties Adiva naciai apsistojo prie miško pakraščio. Penkias mylias toliau palei kelią jie pastatė didžiųjų savo kanuolių bateriją rugių lauke ir pridengė ją beržų šakomis. Jis išsikasė pavienius apkasus, kad išvengtų rusų ugnies. Jie prisodino minų tankiuose krūmuose, keliuose ir miške. Jie sudegino savo negyvėlius arba sukasė juos į kapus palei kelią.

Rusų jėgos vis augo, atsigabenant jiem gana kanuolių, kad visiškai paimt viršų artilerijos ugnyje, ir mažu - pamažu sulyginant savo jėgas ore su vokiečių. Ties Adiva rusai sudaužė 30 nacių kanuolių bateriją. Prie Jarcevo vokiečiams pristigo tankų. Ties Elnia rusai užėjo užnugarėn nacių linijos išsipūtusio lanko ir beveik visiškai atkirto jį, priversdami vokiečius ūmai pasitraukti atgal. Anapus fronto linijų, rusų partizanų būriai, veikdami išvien su reguliariais kareiviais, plačiau išvystė savo užpuolimus ant Minsko-Oršos-Smolensko vieškelio, trukdydami vokiečių pravažiavimą.

RUSŲ KONTR-ATAKA

Tada Rusų Armija pradėjo atakuot visu šiuo tarpu, ir 42,500 vokiečių buvo užmušta ir sužeista per dešimt pirmųjų rugsėjo dienų. Žiauriausios atakos buvo daromos naktį; net dar ir dabar, kai tik sutemsta, naciai pripildo orą šviesinėmis raketomis ir žėrinčiais žvaigždiniais šoviniais, kad rusų žvalgai negalėtų tamsoje prie vokiečių prisiartinti. Viena rusų divizija šičia arti Jarcevo po nakties priedanga nuolat varosi pirmyn jau šešios savaitės.

Kas toliau išsivystys šioj kruvinoj fronto dalyj, negalima iš anksto pasakyt. Niekas nežino, ar naciai mėgins atgriebti prarastąjį plotą ir antru kartu grumtis linkon Maskvos, bet atrodo, kad jie perdaug turi darbo kur kitur. Naciai yra netekę pradinio savo galingo smarkumo, o žiema jau netoli. Visi keliai, apart vieškelių, yra jau taip dumblini ir klampūs, jog važiuotės išlaikymas yra baisiai sunkus dalykas.

Sovietų jėgos aptvirtina savo pozicijas labai plačiu ruožtu, ir tos pozicijos diena iš dienos darosi vis labiau neįkandamos. Partizanai (guerilos) dar tebežygiuoja tamiais miškų takais užnugarėje nacių linijų. Paniūrios ir debesiais apgultos dienos kliudo nacių oro jėgoms, nors jos stengiasi paremti menkesniąją vokiečių artileriją. Naktys ilgėja.

Hitleriečiai Sušaudė 55 Nekaltus Žmones Jugoslavijoj

ROMA. — Nacių kontroliuojama Kroatijos valdžia sušaudė 50 žmonių (kuriuos vadina "komunistais ir žydais") už tai, jog kas ten išsprogdino bombas Zagrebo telefonų rūme, ir taip liko sužeista 13 vokiečių kariškių. Hitleriškas teismas visai nekaltino smerkiamųjų, kad jie patys būtų užtaisę tas bombas. Jie sušaudyti tik už tai, kad "buvę protiniai padrąsintojai" kitų žmonių veikt prieš fašistus, kaip sakė naciai teisėjai.

Tuzloje, Bosnijoj, hitleriininkai nusmerkė mirtin penkis komunistus už priešingumą naciams.

Kroatija ir Bosnija buvo Jugoslavijos dalys pirm nacių užkariavimo.

Skelbkitės savo biznį dienraštyj "Laisvėje."

SOVIETŲ OFICIALIAI PRANEŠIMAI

(Tąsa nuo 1-mo pusl.)

MASKVA, rugs. 23. — Šiandieninis Sov. Žinių Biuro pranešimas yra sekamas:

Mūsų kariuomenė naktį rugs. 22 į 23 d. vedė mūšius su priešu ištisame fronte.

Vokiečiai prarado 300 kareivių ir oficierių užmuštų ir apie 1,000 sužeistų mūšyje su viena mūsų kariuomenės dalim vakarinėje linkmėje. Mes pagrobėme 6 vokiečių tankus, 8 kanuoles, 24 kulkasvaidžius, dvi apkasines patrankas ir kiekį kitų ginklų.

Mūsų orlaiviai, veidami sutartinai su mūsų pėstininkais, sunaikino apie dvi priešo kuopas ir 24 jo auto-sunkvežimius gabenusius amuniciją.

Kitoje fronto dalyje vakarinėje kryptyje viena mūsų kariuomenės dalis rugs. 20 ir 21 d. sunaikino daugiau kaip 250 vokiečių kareivių ir oficierių, 2 tankus, 8 auto-sunkvežimius, 2 orlaivius ir vieną amunicijos sandėlį.

Mes pagrobėme 9 tankus, 5 šarvuotus automobilius, 8 kanuoles, 21 kulkasvaidį, 12 automatiškų šautuvų, 6 didžiuosius kulkasvaidžius, 6 apkasines kanuoles, 21-ną dėžę minų ir kelis tūkstančius šovinių.

Mūsų Juodosios Jūros laivyno orlaivių būrys rugs. 20 ir 21 d. nukirto 9 priešo orlaivius ir sunaikino 10 kanuolių ir 34 trokus.

Mūsų orlaivių grupė, veikdama vakarinėje fronto linkmėje, užpuolė susitelkusią priešo kariuomenę ir sunaikino daugiau kaip 30 auto-sunkvežimių, kurie buvo pilni kareivių, ir taipgi sunaikino 30 automobilių su bakais žibalo ir gazolino.

Kita grupė mūsų orlaivių bombomis ir kulkasvaidžių ugnim sunaikino apie batalioną vokiečių pėstininkų, vieną motorizuotą pėstininkų kuopą, 65 sunkvežimius amunicijos ir vieną geležinkelio traukinį.

VIETINĖS ŽINIOS

Mokytojai Išreikalavo Viešą Kvotimą

WPA Mokytojų Unijai pavyko išgauti viešą nagrinėjimą policijos brutališkumo sąryšyje su areštu 21 pikietninko ir sumušimu pikieto vado ir unijos viršininko Herbert Newton.

Pikietas buvo protestui prieš atleidimą 15,000 darbininkų iš WPA darbų. Iš areštuotų 20 buvo įkaltinti netvarkiame elgėsyje, o vienas, sumuštasis Newtonas, dar įkaltintas mušeikystėje. Tie 20 buvo išteisinti rugsėjo 17-tą įvykusiame teisme, o Newtonas paliktas teisti vėliau. Dabartinis policijos leidimas viešai nagrinėti tą incidentą rodo, jog byla pakrypo gerojon pusėn.

FAKTAI, KAD SOVIETUOSE YRA RELIGIJOS LAISVĖ

London. — Sovietų ambasadorius Maiskis, kalbėdamas pokilyj Amerikonų Prekybos Rūme, užginčijo, kad religija esanti persekiojama Sovietų Sąjungoj. Jis nurodė, jog Sovietuose veikia 8,000 įvairių bažnyčių, 60,000 kunigų ir 300,000 nepriklausomų tikybinių draugijų.

Buenos Aires. — Argentinos valdžia užėmė stovyklas vokiečių-nacių keleivinių orlaivių linijų.

PRANEŠIMAI IŠ KITUR

SO. BOSTON, MASS.

ALDLD 2 kuopos susirinkimas įvyks rugsėjo 25 d., 376 Broadway. Piliečių Kliubo Svet., 8 v. v. Prašome narių dalyvauti ir taipgi atsivesti ir naujų narių. — G. L., rašt. (225-226)

PHILADELPHIA, PA.

ALDLD 149 kp. susirinkimas įvyks ketvirtadienį, rugsėjo 25 d., 1433 Howell St., 8 v. v. Visi nariai kviečiami dalyvauti. J Prot. sekr. (225-226).

NEWARK, N. J.

ALDLD 5 kp. susirinkimas įvyks rugsėjo 26 d., 7:30 v. v. Jurginės Svet., 180 New York Ave. Prašome narių būti susirinkime, užsimokėti duokles už šiuos mėtus. Kurie negalėsite dalyvauti susirinkime, tai užsimokėkite duokles pas sekretorių arba pas naują iždininką Walter Simanauską. — Sekr. (225-227)

PHILADELPHIA, PA.

Visų pažangiųjų organizacijų susirinkimas įvyks 25 d. rugsėjo, 8 v. v., 735 Fairmount Ave. Bus svarstoma daug dalykų, kadangi jau baigiasi vasaros sezonas, tad reikia iš anksto pradėti darbą. Bus išduotas platus raportas liečiant 'Laisvės" pasekmes. Prašome visų dalyvauti. — F. Balčiūnas, prot. sekr. (224-226)

BALTIMORE, MD.

Lyros Choras rengia pariukę, rugsėjo 27 d. Pradžia 6 v. v. pas drg. Deltuvus, 4811 Benson Ave., Arbutas, Md. Bus skanių užkandžių ir gėrimų. Kviečiame publiką dalyvauti. Kelrodis: Važiuokite Halethorpe Bus iki Elmridge ir eikite po kairei. — Kom. (226-228)

NASHUA, N. H.

Lietuvių Kooperatyvių Kapinių piknikas įvyks rugsėjo 28 d. "Dunk Stable Road," Sokolo ūkėje. Vietiniai ir iš apylinkės svečiai kviečiami dalyvauti. Pradžia 12 val. dieną. Bus gera orkestra, gėrimų ir užkandžių. — Kviečia Valdyba. (226-228)

ALDLD 6 APSKR. PIKNIKAS

Sekmadienį, 28 d. rugsėjo, Normentų Darže, New Jersey, (3 mailės nuo Camdeno) įvyks ALDLD 6-to Apskričio piknikas. Pradžia 10 val. ryto. Philadelphijos ir apylinkės draugai atkreipkit atydą į šį svarbų pikniką naudai apskričio. Užkviečiame visus apskričio kuopų narius ir mūsų kultūrinio judėjimo rėmėjus dalyvauti šiame piknike. Bus gera orkestra, skanių valgių ir gėrimų. Kelrodis: Automobiliais važiuokite nuo Delaware tilto iki pirmutiniam Circle ir sukite į kelią No. 38. Privažiavę prieš gelžkelio tiltą, sukite po dešinei į pikniką. Iš Camdeno važiuokite autobusu prie Ferry, No. 6 Chaple Ave.; išlipkite ties Kenworth Ave. ir eikite Kenworth Ave., pereikit skersai bulvarą ir pirmutinis kelias veda į pikniką. — Rengėjai. (226-228)

WORCESTER, MASS.

Worcesterio Lietuvių Suvienytos Draugijos rengia pikniką, sekmadienį, 28 d. rugsėjo, Olympia Parke. Piknikas rengiamas naudai Liet. Svetainės, 29 Endicott St. Bus įvairių valgių ir gėrimų ir laimėjimų. Taipgi graži muzikalė programa; dainuos Aido Choras ir solistas J. Sabaliauskas. Kviečiame vietinius ir iš apylinkės lietuvius ir tuomi prisidėti užlaikymui svetainės. — Kom. (226-228)

DETROIT, MICH.

Atydai visų "Vilnies" ir "Laisvės" skaitytojų. Šiuomi pranešam, kad yra šaukiamas vajininkų susirinkimas. Kviečiame Draugijų valdybas ir visų "V." ir "L." skaitytojų ir rėmėjų dalyvauti šiame susirinkime. Įvyks rugsėjo 27 d., 7 v. v. Draugijos Svet., 4097 Porter St. Svarstysime kaip sekmingai pravesti mūsų dienraščių vajus gavimui naujų skaitytojų.—Komisijos Narys. (226-228)

NEWARK, N. J.

Sekmadienį, rugsėjo 28 d., 2:30 v. po pietų įvyks didelis masinis susirinkimas naudai Medikalės Pagelbos Sovietų Sąjungai. Sokol Svet., 358 Morris Ave. Kalbės Vincent J. Murphy, Newarko Miesto Majaros, kun. Constantine Suhostavsky, kun. Basil Lisenkovsky ir buvęs caro kariuomenės oficierius S. Kurnakoff. Kviečiame visus dalyvauti. Įžanga veltui. Ruošia IWO rusų-amerikonų kuopos. (226-228)

DIENRAŠČIO "LAISVĖS"
METINIS
KONCERTAS
Jau laikas pasižymėti savo užrašų knygelėje, kad dienraščio "Laisvės" metinis koncertas įvyks:
Sekmadienį
Lapkričio
9
November
1941
Bus toje pačioje salėje, kur visada:
Labor Lyceum
949 Willoughby Avenue
Brooklyn, N. Y.

TILŽĖS SPAUDIMO
Aukso Altoriukas, paprastu apdaru 50c
Ta pati knyga, Celuliodas gražiu apdaru su antspaudais $1.60
Vainikėlis, jaunuomenės maldų knygelė 35c
Ta pati knyga, minkštais, tvirtais viršais $1.35
Kantičkos, visokių giesmių knyga $1.75
Sapnų knyga, apdaryta su paveikslais $1.60
Tūkstantis naktų, didelė knyga apdaryta $3.00
Lengvas būdas išmokt angliškai 35c
Mikaldos Pranašavimai 25c
Girtuoklių Gadzinkos 15c
Sveikata ligoniams, aprašo apie 300 visokių vaistiškų augalų ir kam jie yra naudingi 25c
Trajenkės, stambios, pakelis 60c
arba 3 pakeliai už $1.50
M. Zukaitis,
334 Dean Rd.,
SPENCERPORT, N. Y.

SANDĖLIS VISOKIŲ
ŠAKNŲ IR ŽOLIŲ
Kadangi uogos, Liepos žiedai, peluinas, alerų šaknys, ramunėliai, apvyniai, gumbažolės, trukžolės, valerijonai galima gauti ant svarų po 70c svaras, arba bile kokių 6 svarai už $3.30.
Taipgi aš turiu visokių sutaisytų žolių pakeliuose su angliškais ir lietuviškais užvadinimais, kam jos naudingos ir kaip vartoti.
Nervų arbata 85c
Vidurių reguliatorius 60c
Dusulio arbata 60c
Kokliušo arbata 60c
Ramatų žolės 60c
Trajankos 60c arba 3 pk. $1.50.
Žolių knygelė aprašo visokias žoles ir šaknis—25c. Mikaldos pranašystės—25c. Sapnų knygelė, atmena gerai sapnus su kazyrų nukėlimais ir planetų atspėjimais 35c.
Lengvas būdas išmokti angliškos kalbos be kito pagelbos 35c.
M. ZUKAITIS
334 Dean Street
SPENCERPORT, N. Y.

CHARLES J. ROMAN
(Ramanauskas)
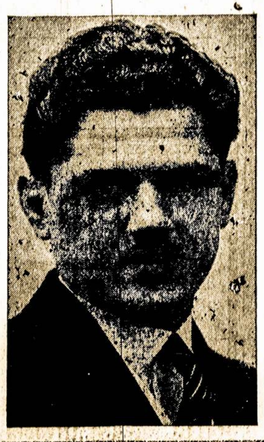
LAIDOTUVIŲ
DIREKTORIUS
Liūdėsio valandoje kreipkitės prie manęs dieną ar naktį, greit suteiksime moderniską patarnavimą.
Patogiai ir gražiai moderniškai įruošta mūsų šermeninė. Mūsų patarnavimu ir kainomis būsite patenkinti.
1113 Mt. Vernon Street
PHILADELPHIA, PA.
Telefonas Poplar 4110

FRANK DOMIKAITIS
RESTAURACIJA
417 Lorimer St. — "Laisvės" Name — Brooklyn
GERIAUSIOS RŪŠIES VALGIAI
Gaminami Europiško ir Amerikoniško Stiliaus

Puikūs lietuviško Namų darbo kilbasai ir kepta paršiena
Gaspadoriškai nuvirti Kopūstai ir Barščiai
ATDARA NUO ANKSTI RYTO IKI VĖLAI VAKARO
Visada yra gražus pasirinkimas pieniškų valgių ir daržovių—virtų ir žalių.

MATEUŠAS SIMONAVIČIUS
Gražiai Įrengta Susiėjimams Įstaiga

Vietos ir importuotos degtinės ir vynai, geriausių bravorų alus ir ėlius. Kada būsite Brooklyne, užeikite susipažinti.
Kiekvieną subatą karšta vakarienė. Atskiras kambarys, užėjimui su moterimis. Nedėliomis atdaras nuo 1 val. dieną iki vėlai.
426 South 5th Street Brooklyn, N. Y.
Blokas nuo Hewes St. eleveiterio stoties. Tel. Evergreen 4-9508

VARPO KEPTUVĖ
36-40 Stagg St. Tel. Stagg 2-5938 Brooklyn, N. Y
Varpo Keptuvės Kėksai Vestuvėm ir Parėm Yra Skaniausi
Laukiame Jūsų Užsakymo
Patarnaujam krautuvėms ir įvairiems pokiliams: bankietams, vestuvėms ir parėms

Varpo keptuvė yra unijinė
THE BAKERS' UNION LABEL
Rūgšti ruginė, saldi ruginė, čielų kviečių, čielų rugių, senvičiam duona, balta duona, Caleh ir raisin duona. Taipgi kepama roliai ir bandukės. Puikiausias pasirinkimas skaniausių kėksų-pyragų; Pineapple Cake, Apple Cake Cheese Cake, Coffee Cake, Butter Cake, Bunke ir Spice Cake, Stollen Doughnuts, Pies, Pastries, Apple Turnovers ir Jelly Rolls.
Siunčiame duoną per paštą į kitus miestus, specialiai greitai pristato. Ant jūsų pareikalavimo, suteiksime informacijas apie svorį ir kainas.
Varpas Bakery, 36-40 Stagg Street, Brooklyn, N. Y.

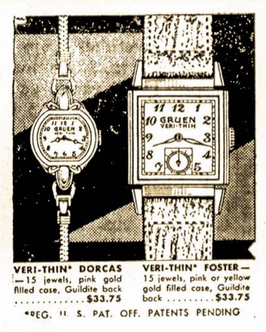

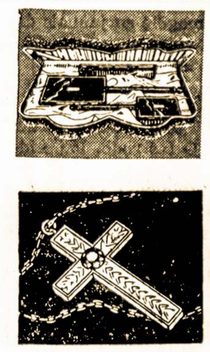

ROBERT LIPTON
JEWELER
701 Grand St. Brooklyn, N. Y.
Tarpe Graham ir Manhattan Aves.
Stokite į mūsų Kalėdinį Kliubą dabar. Mažas depozitas palaikys jums jūsų pasirinktus daiktus iki Kalėdų.

Chroniškos Ligos

KRAUJO, ODOS IR NERVŲ Ligos, Skilvio ir Žarnų Nesveikumai, KRAUJUOJANTI SKAUDULIAI Sėdynės ir kitokios Mėšlažarnės Ligos. Abelnai Silpnumas, Sciatika, Sąnarių Uždegimas, Reumatiški Nesveikumai, Inkstų ir Pūslės Ligos ir kiti chroniški nesveikumai Vyrų ir Moterų gydomi. Kraujo ir Šlapumo Tyrimai ir X-Spinduliai užtikrina teisingą ligos pažinimą ir tinkamą gydymą. Išvirkščiama Serumo ir Čiepų, kada reikalinga. Ateikite šiandien dėlei ištyrimo, o jūsų liga bus jums išaiškinta

MEDIKALIS IŠTYRIMAS $2.00
DR. L. ZINS
110 East 16 St., New York
Tarp Union Sq. ir Irving Pl.
Šiokiom dienom 9 A. M.—8 P. M. Sekmadieniais 9 A. M.—2 P. M.

New Yorko ir Apielinkės Žinios

Jeigu Norite Padėti Kovotojams

Ateikite į moterų susirinkimą šio ketvirtadienio vakarą, rugsėjo 25-tą, "Laisvės" salėj, 419 Lorimer St., Brooklyne. Čia bus kalbama, kaip moterys geriausia galėtume paremti kovotojus. Pradžia 8 v. v.

Būrys moterų yra pasimojusios apdovanoti Kalėdomis tuos, kurie kovoje prieš fašizmą aukoja savo sveikatą ir gyvastį — raudonarmiečius. Jų eilėse, kaip jau žinoma, randasi ir apie 50,000 lietuvių karių.

Ką ir kaip jiems pagaminti ir dovanoti? Kaip ir kur pirkti reikalingas medžiagas? Kaip gaminius pasiųsti? Ir kiti su tuo surišti klausimai bus apkalbami šiame susirinkime. Visos susidomėjusios tuo klausimu, kaip priklausančios, taip ir nepriklausančios organizacijose prašomos dalyvauti.

Mezgėjos prašomos atsinešti ir "sweaterius," kad pamokinti norinčias išmokti megsti ir pasidarbuoti apdovanojimui kovotojų prieš fašizmą.

Moterų Apšvietos Kliubo Komisija.

Tarpe Lietuvių

Olga Reinhardt, 60-11 70th Ave., Ridgewood, pasidavė operacijai. Randasi New York Hospital. Lankymo valandos nuo 2—3 po piet ir 7:30 vakare.

-:- -:- -:-

Viktoras Čepaitis išvažiavo į St. Louis, Mo., siektis medicinos mokslo.

-:- -:- -:-

Kazys Jankaitis, kriaučius, užpereitą šeštadienį vaikščiojant New Yorko mieste buvo automobilio apdaužytas prie 56th St. ir 5th Ave. Išmušė du dantis ir perskėlė lūpą, turėjo važiuoti ligoninėn ją susiūti.

-:- -:- -:-

Vytautas Pelkus, eastnewyorkietis, išvyko kariuomenėn. Išleistuvėms turėjo smagią pramogėlę su jaunais draugais savo tėvų namuose, 30 Sheridan Ave.

-:- -:- -:-

Kada tik praeisi pro "Laisvės" salę, visada girdėsi dainų. O tas rodo, jog Aido Choras, apart reguliarių praktikų penktadienių vakarais, turi ir ekstra praktikų, kad geriausia pasiruošti perstatymui operetės spalių 12-tą, Labor Lyceum. **Ž. R.**

Iš Apšvietos Vakaro

Rugsėjo 22-ros vakarą įvykusiame eiliniame apšvietos vakare J. Siurba aiškino, kas, dėl ko ir kur link lietuvių politikoje daro pasisukimus, kur link lietuviai turėtų siekti, kad geriau pasitarnauti kovai prieš fašizmą ir Lietuvai.

Kalbėtojo vyriausia išvada buvo ta, kad Lietuvai ateitis galima tik galutiname sumušime Hitlerio ir fašizmo ir kad tam tikslui turėtų visi lietuviai vienytis, padėdami į šalį visokius kitokius savo skirtumus. Nenugalėjus Hitlerio, Lietuvos ir vardas bus palaidotas, kaip jau dabar kad padaryta.

Pertraukoje girdėjome Laisvės Radio Programą iš stoties WBYN, 1430 klcs., vedamą pranešėjo Jono Ormano ir komentatoriaus R. Mizaros, taipgi dainų.

Po radio programos dar tęsėsi klausimai, atsakymai ir diskusijos.

Rep.

Neščia moteris Mrs. Klein, 18 m., iš Bellmore, L. I., užmušta nelaimėj tarp mašinos ir buso. Kiti 5 keleiviai atsidūrė ligoninėje.

Daugeriopa Kampanija Už Browderio Išlaisvinimą

Miesto unijistai, jaunimas ir įvairios organizacijos išvystos stiprią kampaniją už Browderio išlaisvinimą.

Šiomis dienomis Kailių Išdirbėjų ir Dažytojų Lokalas 85 savo mitinge priėmė rezoliuciją, kurioje reikalauja E. Browderiui laisvės.

Tame pačiame mitinge lokalas nutarė nupirkti $10,000 vertės J. V. Apsigynimo Bondsų, ir sykiu paraginti Washingtono valdžią teikti visokeriopą paramą Anglijai ir Sovietų Sąjungai kovoje prieš hitlerizmą.

-:- -:- -:-

Urmu parduotuvių ir Sandėlių Darbininkų Unijos Lokalo 104 prezidentas Samuel Nesin irgi parašęs prezidentui Rooseveltui laišką, kuriame jisai pažymi, kad santykyje su nuteisimu Browderio papildyta neteisėtumas uždedant jam tokią didelę baudą už peržengimą menko techniškumo.

-:- -:- -:-

Įvairių jaunimo organizacijų atstovai turėjo susirinkimą Browderiui Laisvinti Komiteto patalpose ir nusprendė rugsėjo 26, 27 ir 28 pravesti specialę kampaniją už Browderio išlaisvinimą.

Penktadienį motorinė brigada aplankys įvairius industrinius centrus prie šapų rinkti parašus po peticijomis prezidentui Rooseveltui prašant išlaisvinti Browderį.

Šeštadienį būriai merginų miesto centre rinks parašus prie teatrų, ant Brodway, prie salių ir t.t.

Sekmadienį per dieną jaunimas eis po namus, taipgi ves parašų rinkimo kampaniją pajūriuose, parkuose ir visur, kur masės žmonių susirenka pasilinksminti.

Pirmadienio prievakarį praves paskutinę mobilizaciją didžiajam masiniam mitingui Madison Square Gardene.

Visi didžiojo New Yorko gyventojai, kurie nori matyti visus padorius amerikiečius apsivienijus kovai prieš fašizmą, yra raginami dalyvauti E. Browderio, to vyriausio Amerikos kovos prieš fašizmą čampiono laisvinimo mitinge.

Daugelis unijistų ir kitų žymių asmenų savo laiškuose aiškiai pažymi, jog Browderis kalinamas dėl savo aštrios ir sekmingos kovos prieš fašizmą. Jie nurodinėja, kad niekas nebūna teisiama taip skaudžiai už menkus pasporto techniškumus, o Browderis nuteistas 4 metus kalėti ir $2,000 sumokėti. Jie ragina valdžią, kad tą neteisėtumą prieš Browderį atitaisytų tuojautiniu jo paliuosavimu.

Pamatykite Judį "Kaimo Nuotaka"

To vardo puikus veikalas judyje bus galima matyti šio penktadienio vakarą, rugsėjo 26-tą, Pil. Kliubo salėje, 280 Union Ave., Brooklyne. Jame atvaizduojama, ramus, gražus Tarybų Ukrainos kaimo žmonių gyvenimas prieš užpuolimą Hitlerio kruvinųjų gaujų.

Bet čia dar ne viskas. Daugelis dar nesate matę, o kurie kartą ir matę, niekad nebus perdaug antru kartu matyti Lietuvos džiaugsmo demonstracijas, kurias visos Lietuvos liaudis pergyveno po nuvertimo Smetonos fašistinės priespaudos. Rodys filmą ir iš šio karo. Atsilankykite. Pradžia 7:30 v. v. Įžanga 25c.

Komisija.

New Yorko valstijoj per rugpjūtį 292 asmenys užmušta auto nelaimėse, tuo atžvilgiu pažymint šių metų rugpjūtį kaipo blogiausį nuo 1937 m. Tačiau skaičius nelaimių ir sužeidimų buvo mažesnis už pernykščią. Viso nelaimių per mėnesį šiemet būta 6,189, sužeidimų 8,788.

Vakarinės Mokyklos

Registracija vakarinėms anglų kalbos klasėms prasidės spalių 2-rą, 7 val. vakaro. Pirmos pamokos įvyks antradienį, spalių 7-tą. Spalių mėnesį pamokos bus trimis vakarais—antradienį, treč. ir ketvirtad., o vėliau per sezoną bus po keturis vakarus iš eilės, pradedant pirmadieniu.

Ridgewoode anglų kalbos vakarinė mokykla randasi prie Madison St. ir Irving Ave. Yra mokyklos ir kitose miesto dalyse.

Vakarin. mokyklose yra klasės ką tik pradedantiems mokytis anglų kalbos, jau pramokusiems, ir norintiems tobulintis literatinėj kalboj. Taipgi yra klasės pasiruošti pilietybei ir prisirengti norintiems stoti į vidurines mokyklas. Už mokinimą nieko nereikia mokėti.

Ragino Pagreitinti Gamybą

Kalbėdamas atidaryme Nacionalio Apsigynimo Ekspozicijos (parodos) pereitą pirmadienį, Grand Central Palace, New Yorke, majoras LaGuardia prašė industrialistų intensyviau, daugiau gaminti apsigynimui reikalingų daiktų. Jis sakė:

"Kiek mes padarome nebus gana. Aš manau, kad Amerikos industrija nepilnai permato pavojų. Jeigu mes negalime geriau atlikti darbo, bus nelaimė. Yra reikalinga mūsų saugumui, kad mūsų originalė programa būtų ne vien tik padidinta, bet ir paskubinta ir pristatymas produktų atliekamas prieš laiką."

Majoras sakė, kad **"tautos ar grupės tautų, galinčios daugiau pagaminti, laimės šį karą."**

Kalbėdamas apie pagalbą kariaujantiems prieš fašizmą, LaGuardia visai nepriskiminė Sovietų Sąjungos, kuri toj kovoj vaidina vyriausią rolę.

Majoras sugestavo industriją plėsti davimu darbų mažesniems industrialistams ir kontraktoriams bei jų talkininkams. Jis sakė, jog reikia surinkti ir padaryti prieinama mažiesiems fabrikantam ir kontraktoriams visą informaciją, kur jie galėtų ieškoti ir gauti tokių darbų, atsitikime, jei darbai nebūna industrialistų tiesioginiai jiems pasiūlyti.

Industrialistams taipgi kalbėjo gubernatoriaus padėjėjas Poletti ir OPM viršininkai Odlum ir Crabtree.

Ekspozicija tęsis per 30 dienų. Tūlos darbininkų organizacijos irgi turės savo dienas. IWO turės savo dieną Spalių 12-tą.

Abraham ir Straus departmentinės krautuvės darbininkai pradės dirbti 5 dienų savaitę su spalių 1-ma. Dėl pakaitos imsią daug naujų darbininkų.

S. Heime, rakandų krautuvės savininkas, sulaikytas kvotimui už nupirkimą $2,000 paveikslo už $1.35.

Sekmadienį prasidėjo žydų nauji metai, 5702-ri. Švenčių sezonas baigsis spalių 1-mą.

Moterų Jubilėjinė Iškilmė Netoli

Amerikos lietuvių moterų pirmo laikraščio Moterų Balso ir pirmo suvažiavimo sidabrinio jubilėjaus iškilmės jau netoli. Joms rengiasi moterys kliubietės, padedamos moterų bendrose organizacijose. Į jas rengiasi ir visi moterų organizacijos ir progreso draugai. O tokių daug, kadangi kiekvienas pažangus žmogus supranta, jog nuo moterų pažangos daug priklauso ir visos žmonijos progresas ir gerovė.

Brooklynietės moterys tą svarbų jubilėjų rengiasi minėti šauniame bankiete spalių (Oct.) 19-tos vakarą, Pil. Kliubo salėj. Apie gražią vakaro programą teks kalbėti vėliau. Dabar tik prašome visus įsigyti iš anksto bilietus. Bus gera "turkių," dešrų ir kitų lietuviams mėgstamų valgių ir gėrimų vakarienė, taipgi šokiai prie Geo. Kazakevičiaus orkestros. Bilietas $1.50.

Rengėjos.

Mašina Užmušė, Bet Ne Automobilisto Kaltė

Pereitą šeštadienį automobilius užšokęs ant šaligatvio prie Queens Blvd. ir 44th St., Sunnyside, sužeidė A. Siranian su žmona ir Wm. Morea, ėjusius šaligatviu. Siranian jau mirė. Taipgi ligoninėj guli ir pats mašinos vairuotojas, Peter Beyer.

Patyrinėjus, tačiau, atrasta, kad dėl nelaimės kaltas koks vėplas pėstininkas, kuris ne vietoj staiga užlindo priešais mašiną eiti skersai gatvę.

P. Buzelio Gimimo Dienos "Parė"

Praeitą šeštadienį (rugs. 20) teko dalyvauti P. Buzelio gimtadienio paminėjimo parėje, kuri buvo jojo paties svetainėje, po num. 3386 Atlantic Ave., Brooklyne. Svečių parėje dalyvavo apie 100, didžiumoje amerikonai, Buzelio kaimynai ir draugai; buvo ir lietuvių. Apie 10 valandą jaunos "veiterkos" davė visiems puikią vištienos vakarienę; kiekvienas pavalgė gardžiai ir iki soties.

Kada svetainėn įėjo patsai P. Buzelis, tai susirinkusieji jį apspito ir ant rankų pakilnojo į viršų, linkėdami jam laimingai sulaukti kito gimtadienio ir t.t.

P. Buzelis užlaiko švarią užeigą vardu Crescent Bar & Grill, po virš minėtu antrašu. Šale saliūno yra puiki ir erdvinga svetainė, tinkama bankietams, "surprise parėm" ir kitokiem pokiliam. Buzelis yra mandagus ir draugiškas žmogus. **Š.**

Laimėjo Streiką

Vienos savaitės streikas Urmu Parduotuvių ir Sandėlių Darb. Unijos Lokalo 65-to prieš Julius Schmid Rubber Co., 423 W. 55th St., New Yorke, išgavo 500-tam darbininkų uždaros šapos sąlygas, o už pakėlimą algų sutikta toliau derėtis arbitracijos keliu.

Ch. H. Williams, 51 m., Bronx, rastas užsidusinęs savo automobiliuje.

Barberiai Vėl Pradėjo Derybas

Pereitą trečiadienį nutrūkusios derybos tarp Grožinės Kultūros Unijos, CIO, ir Manhattan berbernių savininkų vėl panaujintos šį antradienį. Savininkai buvo pasiūlę $20 per savaitę ir 30 nuošimčių nuo įplaukų virš $35. Barberių unija reikalauja $25 per savaitę ir 50 nuošimčių nuo įplaukų virš $40 barberiams ir $12 minimum su 50 nuošimčių virš $16 įplaukų manikiuristėms.

RANDAVOJIMAI

Pasirandavoja kambarys, garu apšildomas. Apylinkė graži, tiktai vienas blokas nuo Forest Parko. Asmuo turi būti blaivininkas. Atsišaukite į krautuvę: 7913 Jamaica Ave., Woodhaven, N. Y. (226-228)

PARDAVIMAI

PARDAVIMAI.
Parsiduoda Kriaučiaus krautuvė. Galima ir įeiti į partnerius, arba dirbti vakarais arba išnuomoti krautuvę, kaip tik patogiau. Priežastis—vyro mirtis, vienai negalima užlaikyti. Galima matyti vakarais nuo 6 val. ir šeštadieniais-sekmadieniais visą dieną. Dėl daugiau informacijų kreipkitės: A. M., 193 Wyckoff Ave., Brooklyn, N. Y. (226-237)

BROOKLYN
LABOR LYCEUM
DARBININKŲ ĮSTAIGA
Salės dėl Balių, Koncertų Bankietų, Vestuvių, Susirinkimų ir tt. Puikus steičius su naujausiais įtaisymais. Keturios bolių alleys.
Kainos Prieinamos
949-959 Willoughby Ave.
Tel.: STagg 2-3842

F. W. Shalins
(SHALINSKAS)
Funeral Home
84-02 Jamaica Avenue
Opposite Forest Parkway
WOODHAVEN, N. Y.
Suteikiam garbingas laidotuves
$150
Koplyčias suteikiam nemokamai visose dalyse miesto.
Tel. Virginia 7-4499

FOTOGRAFAS
Traukiu paveikslus familijų, vestuvių, kitokių grupių ir pavienių.

Iš senų padarau naujus paveikslus ir krajavus sudarau su amerikoniškais. Reikalui esant ir padidinu tokio dydžio, kokio pageidaujama. Taipogi atmaliavoju įvairiom spalvom
JONAS STOKES
512 Marion St., Brooklyn
Kamp. Broadway ir Stone Ave. prie Chauncey St., Broadway Line
Tel. Glenmore 5-6191

NOTARY PUBLIC
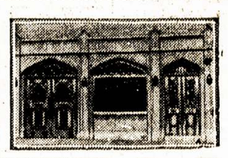
Telephone STagg 2-5043
MATTHEW P. BALLAS
(BIELIAUSKAS)
LAISNIUOTAS GRABORIUS
Liūdėsio valandoj kreipkitės pas mus. Patarnavimas bus užtikrintas ir už prieinamą kainą.
Puikiai įrengtos dvi koplyčios duodamos mylimiems pašarvoti dovanai.
660 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.

Clement Vokietaitis
LIETUVIS ADVOKATAS
66 Court Street
Brooklyn, N. Y.
Tel. Triangle 5-3622
168 GRAND STREET
Brooklyn, N. Y.
Tel. Evergreen 8-7179

Dr. J. J. Kaškiaučius
Telefonas: Humboldt 2-7964
530 Summer Ave.
Arti Chester Avenue
NEWARK, N. J.
VALANDOS: 2-4 ir 6-8
Nėra valandų sekmadieniais.

●LIETUVIŠKA●
UŽEIGA
Rheingold extra Dry Alus
Didelis pasirinkimas visokių VYNŲ ir DEGTINĖS
Importuotų ir Vietinių
Kasdien Turime KARŠTŲ UŽKANDŽIŲ
Joseph Zeidat, Sav.
411 Grand St., Brooklyn

J. GARŠVA
Graborius-Undertaker
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
Išbalzamuoja ir laidoja ant visokių kapinių
VELTUI ŠERMENINĖ (KOPLYČIA)
Parsamdo automobilius ir karietas veselijom, krikštynom ir kitkam.
231 Bedford Avenue
BROOKLYN
Telephone: EVergreen 8-9770

VYTAUTAS BACEVIČIUS
pianistas - kompozitorius
Kauno Valstybinės Konservatorijos Profesorius.
Atidarė New Yorke
PIANO STUDIO

39 East 10th Street, Apt. 2 E
(c/o Mrs. A. Luckstone)
New York City, N. Y. Phone: Gr. 5-0609
(Subway: Union Square)
Norintieji studijuoti pianą gauna visas informacijas pačioj studijoj nuo rugsėjo 20, 1941.

VIENINTĖLĖ LIETUVIŲ RAKANDŲ KRAUTUVĖ
FURNITURE
409 ir 417 Grand Street, Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 7-8451
IŠDIRBĖJAI IR PARDAVĖJAI
GERIAUSIOS RŪŠIES RAKANDŲ
Ateikite pasižiūrėti mūsų parduodamus rakandus ir palyginkite kainas su kitomis krautuvėmis.
Duodame ant lengvų išmokėjimų be jokių nuošimčių
JŪS NIEKUR NEGAUSITE PIGIAU
Kaip Petraičių Krautuvėse
M. PETRAITIENĖ IR SŪNAI
Jūs mokėsite už rakandus, o ne už išrėdymą

GREEN STAR BAR & GRILL
NAUJA LIETUVIŲ UŽEIGA
★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★
Kas nori gražiai, linksmai laiką praleisti, užeina pas "Green Star Bar and Grill," nes žino, kad visados bus patenkinti.
Linksma Parė Kiekvieną Šeštadienį!
TURIME GEROS DEGTINĖS IR VYNŲ

Ateikite pasimatyti su Giviais
Geriausias Alus Brooklyne
459 Grand St.
Skersai nuo Republic Teatro
BROOKLYN, N. Y.
Tel. Ev. 4-8698